

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансового контролю та аудиту

ВАСЕЧКО Юлія Василівна

АУДИТ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
(на матеріалах Комунального підприємства «ЛУЦЬКВОДОКАНАЛ»)

спеціальність - 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Аудит та державний фінансовий контроль»
кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр»

Виконала студентка
групи ОАДФКЗзм-21
Васечко Ю.В.

Науковий керівник:
д.е.н., професор
Лучко М.Р.

Тернопіль - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи фінансової звітності підприємства.....	6
1.1. Роль і значення фінансової звітності у сучасній ринковій економіці.....	6
1.2. Правове регулювання формування фінансової звітності.....	11
1.3. Підходи до формування фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях.....	16
Висновки до розділу 1.....	21
Розділ 2. Економічний аналіз фінансової звітності підприємства КП «Луцькводоканал».....	22
2.1. Організаційно – економічна характеристика підприємства.....	22
2.2. Оцінка фінансового стану підприємства.....	32
2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.....	36
2.4. Особливості економічного аналізу в умовах комп'ютеризації.....	41
Висновки до розділу 2.....	45
Розділ 3. Аудит фінансової звітності підприємства КП «Луцькводоканал».....	47
3.1. Роль аудиту у фінансовому контролі підприємства	47
3.2. Проведення аудиту фінансової звітності.....	51
3.3. Шляхи удосконалення аудиту фінансової звітності.....	54
Висновки до розділу 3.....	59
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62

ВСТУП

Актуальність дослідження аудиту та аналізу фінансової звітності підприємства обумовлена тим, що в сучасних умовах динамічного розвитку ринкових відносин особливо важливо забезпечувати прозорість і достовірність фінансової інформації. Фінансова звітність виступає основним інструментом, за допомогою якого підприємства комунікують з інвесторами, кредиторами, державними органами та іншими зацікавленими сторонами. Точність і повнота таких даних напряму впливає на рішення, що приймаються на основі звітності, а також на загальну репутацію компанії на ринку.

Аудит та аналіз фінансової звітності дозволяє своєчасно виявляти ризики, пов'язані з фінансовою стабільністю підприємства. В умовах сучасної економіки, що характеризується високою конкурентністю і частими змінами в законодавстві, керівникам важливо мати чітке уявлення про стан фінансів компанії. Аудит допомагає виявити порушення, можливі недоліки у фінансовій політиці та оцінити ефективність використання ресурсів.

Таким чином, дослідження аудиту та аналізу фінансової звітності має ключове значення для забезпечення стійкості та успішного розвитку підприємства в умовах постійних змін на ринку, а також дозволяє вчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення, мінімізувати ризики та підвищувати конкурентоспроможність компанії на ринку.

Мета дослідження - вивчити особливості формування, аналізу та аудиту фінансової звітності підприємства в сучасних умовах ринкової економіки.

Для досягнення мети, сформовано наступні **завдання**:

- описати роль і значення фінансової звітності у сучасній ринковій економіці;
- розглянути правове регулювання формування фінансової звітності;
- дослідити підходи до формування фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях;
- надати організаційно – економічну характеристику підприємства;

- здійснити аналіз фінансових результатів діяльності підприємства;
- оцінити фінансовий стан підприємства;
- описати особливості економічного аналізу в умовах комп'ютеризації;
- розглянути роль аудиту у фінансовому контролі;
- провести аудиторську перевірку фінансової звітності;
- розробити шляхи удосконалення аудиту фінансової звітності.

Об'єкт дослідження - процес формування та аналізу фінансової звітності КП «Луцькводоканал».

Предмет дослідження - методи та підходи до формування, аналізу і аудиту фінансової звітності на національному та міжнародному рівнях.

У ході дослідження фінансової звітності підприємства застосовуються різні **методи**, що забезпечують всебічний аналіз та оцінку її ролі в сучасній ринковій економіці. Основним методом буде системний аналіз, який дозволяє дослідити взаємозв'язок між окремими елементами фінансової звітності, її правовим регулюванням та впливом на прийняття управлінських рішень. Системний підхід дозволяє розглядати фінансову звітність не тільки як інструмент для подання інформації, але й як засіб впливу на економічну стабільність підприємства в умовах глобалізації та розвитку інформаційного суспільства.

Для аналізу методик формування фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях використовуються порівняльний метод і метод нормативно-правового аналізу. Зазначені методи дозволяють оцінити відмінності та схожості у підходах до складання звітності, а також визначити ступінь відповідності національних стандартів міжнародним вимогам. Порівняння законодавчих і регулюючих актів допомагає визначити оптимальні шляхи для вдосконалення фінансової звітності в умовах міжнародної інтеграції.

Методи економічного аналізу, такі як горизонтальний та вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз та аналіз рентабельності, використовуються для оцінки фінансових результатів діяльності підприємства, вони дозволяють

визначити рівень ефективності використання ресурсів, виявити слабкі місця у фінансовій структурі та запропонувати заходи для покращення фінансового стану. Також, у дослідженні застосовується методи аудиту та фінансового контролю, що забезпечують перевірку достовірності фінансової звітності та її відповідність чинним нормам і стандартам.

Практична значимість отриманих результатів полягає в можливості використання досліджених методик та підходів для оптимізації фінансової звітності підприємств, що сприяє підвищенню прозорості й точності фінансових показників. Запропоновані в роботі рекомендації щодо вдосконалення механізмів формування звітності допоможуть підприємствам ефективніше відповідати на виклики сучасного ринку, зокрема в умовах глобалізації та інтеграції до міжнародних стандартів.

Апробація результатів дослідження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Роль і значення фінансової звітності у сучасній ринковій економіці

Фінансова звітність підприємства виступає ключовим елементом сучасної економічної системи, що сприяє забезпеченню прозорості та надання повної інформації про його фінансовий стан. Сутність цього поняття полягає в тому, що звітність виконує функцію основного інструмента, за допомогою якого відображаються результати діяльності компанії, а також слугує базою для прийняття рішень управлінського характеру. Дані рішення можуть приймати як внутрішні учасники (керівництво, власники, співробітники), так і зовнішні (інвестори, кредитори, державні установи, партнери) [1]. Завдяки фінансовій звітності можна отримати відомості про доходи, витрати, ресурси, боргові зобов'язання та капітал підприємства, що дозволяє визначити ефективність його роботи та оцінити фінансову стабільність.

Наукові дослідження підкреслюють важливість фінансової звітності у прийнятті управлінських та економічних рішень, а також у забезпеченні прозорості діяльності суб'єктів господарювання. У роботах дослідників вона представлена не лише як обліковий інструмент, а й як засіб управління, аналізу та контролю за економічними процесами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Наукове трактування визначення «фінансова звітність»

Науковець	Визначення
Левченко ОМ., Шалімова Н.С., Грінка Т.І., Сторожук О.В.	Фінансова звітність - система збору й узагальнення фінансових даних, що відображає реальний фінансовий стан підприємства та використовується для прийняття рішень на різних рівнях управління.
Гайдучок Т., Вігер С., Гданська Ю.	Важливий інструмент для вимірювання та інтерпретації результатів діяльності, що допомагає керівництву оцінювати стратегію і розробляти подальші плани розвитку.

Продовження таблиці 1.1

Кононенко Л., Булат Л., Лісечко О	Комплекс документів, що забезпечує системний підхід до вивчення економічної діяльності компанії та дозволяє аналізувати її економічну ефективність.
Шепель І.В.	Фінансова звітність відображає інформацію про фінансові ресурси компанії та її поточну фінансову стійкість, що критично важлива для акціонерів та інвесторів.
Майстренко А.С.	Набір звітів, що дозволяє отримати повну картину щодо фінансового стану підприємства на певний момент часу і забезпечує основну базу для стратегічних рішень.
Охріменко М. В., Уманська В. Г.	Фінансова звітність — це комплексний механізм, що забезпечує прозорість діяльності підприємства, підтримує довіру з боку інвесторів і сприяє прийняттю фінансових рішень.
Митрофанова Ю.В.	Основний засіб комунікації між підприємством та його стейкхолдерами, який дозволяє оцінити ефективність управління ресурсами та перспективи розвитку.
Лаврова-Манзенко О.О., Андрусак В.М.	Комплекс документів, що характеризує не тільки фінансові результати компанії, але й її здатність адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури.

Джерело: складено автором на основі [2 - 9]

У наукових працях фінансова звітність розглядається не лише як сукупність фінансових звітів, але і як важливий інструмент стратегічного аналізу, що дає змогу оцінити економічну діяльність організації та її фінансову стабільність. Виконуючи інформаційну функцію для внутрішніх і зовнішніх користувачів, звітність виступає механізмом забезпечення прозорого управління, сприяючи адаптації компаній до ринкових змін та підтримці їхньої продуктивності. Дослідники також акцентують увагу на її ролі як основи для ухвалення раціональних рішень, особливо в умовах глобальних економічних змін та розвитку інформаційних технологій.

Фінансова звітність охоплює декілька основних форм, які більш детально відображено на рисунку 1.1:

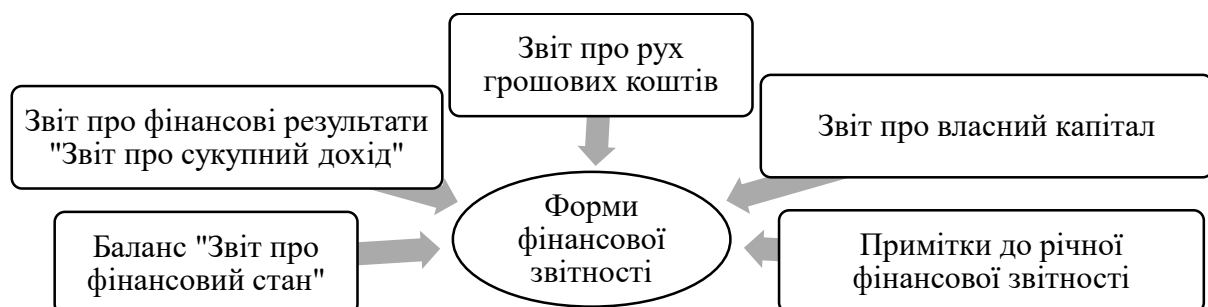

Рис. 1.1. Форми фінансової звітності

Джерело: складено автором на основі [10]

Кожен із зазначених компонентів відіграє важливу роль у комплексному вивченні фінансового стану компанії. «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» відображає стан активів, зобов'язань і капіталу на певний момент часу, що дозволяє аналізувати рівень ліквідності та стабільності фінансів. «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» надає дані про доходи та витрати за визначений період, що сприяє оцінці прибутковості діяльності. «Звіт про рух грошових коштів» ілюструє джерела надходжень і напрямки використання грошових ресурсів, що має ключове значення для визначення платоспроможності підприємства. «Звіт про зміни у власному капіталі» фіксує динаміку його показників, а «Примітки до фінансової звітності» містять додаткові роз'яснення, які поглиблюють розуміння представлених даних і контексту їх формування.

Теоретичне значення фінансової звітності полягає також у її універсальності, яка забезпечує можливість порівняння діяльності організацій різних секторів економіки та країн. У сучасних умовах глобалізації фінансова звітність ґрунтується на міжнародних стандартах (IFRS), що встановлюють єдині принципи формування звітних даних і сприяють їхньому загальному розумінню всіма учасниками ринку. Паралельно, національні стандарти (як-от НП(С)БО в Україні) адаптовані до специфіки локальної економічної системи, враховуючи її нормативно-правові та галузеві особливості.

Фінансова звітність виконує значну роль (табл. 1.2) у процесі управління компанією, дозволяючи оцінювати результати її роботи, ідентифікувати проблемні зони, прогнозувати подальший розвиток і приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Вона розглядається як інструмент управління фінансовими ресурсами, забезпечуючи контроль за їх ефективним використанням.

Коректний аналіз і тлумачення фінансової звітності дають змогу мінімізувати ризики й забезпечити стабільний розвиток підприємства навіть у складних економічних і ринкових умовах.

Основні функції фінансової звітності

Функція	Опис
Інформаційна	Забезпечує користувачів фінансовою інформацією про стан та результати діяльності підприємства.
Контрольна	Дозволяє здійснювати контроль за фінансовими ресурсами і діяльністю підприємства.
Оцінка ефективності	Дозволяє оцінити ефективність управлінських рішень та фінансових інвестицій.
Прогнозування	Служить основою для фінансового планування і прогнозування майбутніх результатів.
Виконання законодавства	Допомагає дотриманню правових вимог і стандартів бухгалтерського обліку.

Джерело: складено автором на основі [11]

Згідно з даними таблиці 1.2, фінансова звітність виконує декілька критично важливих функцій, що сприяють ефективному функціонуванню підприємств у сучасних умовах ринкової економіки. Вона є основним джерелом інформації для різних зацікавлених осіб, які прагнуть зрозуміти фінансовий стан та результати діяльності компанії - це надзвичайно важливо для інвесторів і кредиторів, які використовують отриману інформацію для ухвалення обґрунтованих рішень щодо інвестування чи надання кредитів.

Фінансова звітність забезпечує контроль за розподілом фінансових ресурсів, що дозволяє керівництву підприємства виявляти проблемні аспекти, вносити необхідні корективи в стратегії та приймати ефективні управлінські рішення для покращення результатів діяльності. В умовах посиленої конкуренції та швидких змін на ринку така функція набуває особливої важливості. Оцінка ефективності управлінських рішень є ще однією суттєвою функцією, оскільки звітність дає змогу менеджерам оцінювати наслідки своїх дій і відповідно коригувати стратегії розвитку підприємства.

Звітність також слугує основою для прогнозування фінансових показників, що є важливою складовою стратегічного планування та допомагає організаціям ефективно розподіляти ресурси й складати бюджети, що необхідно для стабільного розвитку. Збереження відповідності законодавчим нормам і стандартам бухгалтерського обліку підкреслює роль фінансової

звітності у забезпеченні прозорості та довіри до організації з боку суспільства та держави.

Фінансова звітність виступає ключовим інструментом для багатьох зацікавлених сторін, оскільки вона надає необхідну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Користувачі фінансової звітності можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми, причому кожна група має свої специфічні потреби та інтереси. Розуміння потреб різних категорій користувачів дозволяє компаніям ефективніше представляти свою фінансову інформацію, враховуючи цілі та очікування кожної групи. У таблиці 1.3 наведено основних користувачів фінансової звітності, їхні інтереси та мету використання звітних даних.

Таблиця 1.3

Користувачі фінансової звітності та їх інтереси

Користувач	Інтереси
Інвестори	Оцінка фінансового стану для прийняття рішень про інвестиції.
Кредитори	Визначення кредитоспроможності підприємства для надання кредитів.
Менеджмент	Оцінка результатів діяльності та прийняття управлінських рішень.
Державні органи	Контроль за дотриманням податкового законодавства та фінансової звітності.
Співробітники	Розуміння фінансового стану підприємства для забезпечення стабільності роботи і збереження робочих місць.

Джерело: складено автором на основі [12]

Користувачі фінансової звітності досить різноманітні, оскільки кожен з них має специфічні цілі. Проте їхній спільний інтерес полягає в отриманні точної та достовірної інформації про фінансовий стан підприємства. Зібрана через фінансову звітність інформація дає можливість ухвалювати обґрунтовані рішення, що в свою чергу впливають на розвиток компанії, зокрема в аспектах інвестування, кредитування, управління та забезпечення стабільності. Отже, фінансова звітність виступає критично важливим елементом для створення прозорого економічного середовища, яке відповідає інтересам всіх залучених сторін.

Таким чином, у сучасній ринковій економіці фінансова звітність допомагає забезпеченню прозорості та підзвітності підприємств перед

інвесторами, кредиторами, органами державної влади та іншими зацікавленими сторонами. Вона надає об'єктивну інформацію про фінансовий стан, досягнуті результати та рух грошових коштів, що дає змогу приймати зважені рішення щодо інвестицій, кредитування та управління ресурсами.

1.2. Правове регулювання формування фінансової звітності

Правове регулювання формування фінансової звітності в Україні базується на низці законодавчих та нормативних актів, які визначають вимоги до складу, структури та подання фінансових звітів для різних типів підприємств. Основними документами, що регулюють фінансову звітність, є:

- Закони України;
- міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ);
- нормативні акти, видані відповідними органами державного регулювання.

Основним нормативним документом виступає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (№ 996-XIV від 16 липня 1999 року) [13] (табл. 1.4), який регулює загальні принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Законом визначено основні поняття, вимоги до обліку і звітності, а також відповідальність за їх дотримання. Згідно з ним, всі підприємства в Україні, незалежно від форми власності, зобов'язані вести бухгалтерський облік за національними або міжнародними стандартами. Окремі підприємства, які відповідають вимогам публічної звітності повинні складати фінансову звітність за МСФЗ.

Таблиця 1.4

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (№ 996-XIV) – огляд основних положень

Стаття закону	Зміст
Стаття 1. Мета закону	Встановлює основні вимоги до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
Стаття 2. Сфера застосування	Закон поширюється на всі юридичні особи, які ведуть господарську діяльність на території України.

Продовження таблиці 1.4

Стаття 3. Принципи бухгалтерського обліку	Визначає основні принципи, такі як обачність, повне висвітлення, нарахування та відповідність доходів і витрат, безперервність діяльності, автономність, послідовність та єдина грошова одиниця.
Стаття 4. Бухгалтерський облік і звітність на основі національних та міжнародних стандартів	Бухгалтерський облік ведеться на основі національних НП(С)БО або МСФЗ (для визначених підприємств).
Стаття 5. Форми фінансової звітності	Визначає обов'язкові форми фінансової звітності, серед яких: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітності.
Стаття 6. Обов'язки керівника щодо організації обліку	Керівник підприємства несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку і забезпечує фахівцям належні умови для ведення обліку відповідно до законодавства.
Стаття 8. Відповідальність за достовірність звітності	Визначає відповідальність керівника підприємства за достовірність, повноту та своєчасність подання фінансової звітності.
Стаття 9. Принципи складання звітності за МСФЗ	Підприємства, які зобов'язані складати звітність за міжнародними стандартами, повинні використовувати загальноприйняті МСФЗ правила для підготовки своїх звітів.
Стаття 14. Оприлюднення фінансової звітності	Визначає вимоги щодо публікації фінансової звітності для підприємств публічного інтересу, включаючи великі компанії та публічні акціонерні товариства.
Стаття 15. Аудит фінансової звітності	Для деяких категорій підприємств закон встановлює обов'язковість зовнішнього аудиту фінансової звітності.

Джерело: складено автором на основі [13]

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» окреслено чітку правову базу для формування фінансової звітності на підприємствах усіх форм власності, забезпечивши при цьому уніфікованість та прозорість фінансових показників. Законом не лише закріплено вимоги щодо ведення бухгалтерського обліку, але й гарантовано дотримання принципів обачності, правдивості та повного висвітлення, що важливо для всіх користувачів фінансової інформації – від інвесторів до державних органів. Впровадження міжнародних стандартів для окремих категорій підприємств сприяє інтеграції українських компаній у глобальний ринок, що підвищує рівень довіри іноземних інвесторів до української економіки.

Також важливу роль у регулюванні фінансової звітності відіграє Податковий кодекс України (№ 2755-VI від 2 грудня 2010 року) [14] (табл. 1.5),

яким визначено вимоги до податкового обліку та зобов'язує підприємства складати податкову звітність на основі даних фінансового обліку. Кодекс містить правила щодо податкових декларацій, звітності з податку на прибуток, податку на додану вартість (ПДВ), інших податків, які безпосередньо пов'язані з фінансовими показниками діяльності підприємства. Відповідність даних фінансового та податкового обліку є важливою складовою фінансової звітності підприємства, що дозволяє контролювати правильність розрахунків та сплати податків.

Таблиця 1.5

Податковий кодекс України (№ 2755-VI) – основні положення щодо фінансової звітності та податкового обліку

Розділ/Стаття кодексу	Зміст
Стаття 39. Податкові різниці	Визначає необхідність коригування фінансового результату до оподаткування на податкові різниці, що виникають відповідно до вимог кодексу.
Стаття 46. Податкова звітність	Встановлює форми податкової звітності, які підприємства зобов'язані подавати до контролюючих органів.
Стаття 137. Податок на прибуток підприємств	Регулює порядок визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток на основі фінансового обліку з врахуванням податкових різниць.
Стаття 201. Податок на додану вартість (ПДВ)	Містить вимоги до складання звітності з ПДВ, включаючи порядок складання податкових накладних, реєстрацію в Єдиному реєстрі податкових накладних, а також вимоги щодо подання звітності з ПДВ.
Стаття 291. Спрощена система оподаткування	Визначає правила для підприємств, що застосовують спрощену систему оподаткування, зокрема вимоги до звітності та бази оподаткування.
Стаття 120. Відповідальність за порушення податкового законодавства	Встановлює відповідальність за неподання або несвоєчасне подання податкової звітності, а також за помилки у звітності.
Стаття 52. Узгодження податкових зобов'язань	Пояснює порядок узгодження податкових зобов'язань підприємствами на основі поданих декларацій та даних фінансового обліку.
Стаття 102. Строки давності	Встановлює строки давності для подання податкової звітності та для проведення податкових перевірок.

Джерело: складено автором на основі [14]

Податковий кодекс України - основний документ, яким визначено вимоги до податкового обліку та його тісний зв'язок із фінансовою звітністю підприємств. Він регламентує порядок складання податкових декларацій, зокрема з податку на прибуток та ПДВ, що базуються на даних фінансового

обліку, та забезпечує прозорість та узгодженість між податковими та фінансовими даними. Головна функція податкового кодексу полягає у забезпеченні відповідності між податковим і фінансовим обліком через механізми податкових різниць, що дозволяє мінімізувати ризики неправомірного оподаткування. Відповідність між фінансовим і податковим обліком виступає важливою складовою фінансової звітності підприємства, що дозволяє ефективно контролювати правильність розрахунків і сплати податків, запобігши можливим штрафним санкціям та спірним ситуаціям з податковими органами.

Щодо великих компаній, публічних акціонерних товариств, банків та інших фінансових установ діють норми, закріплені в Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок» (№ 3480-IV від 23 лютого 2006 року) [15] (табл. 1.6). Законом передбачено вимоги до публічної звітності та розкриття інформації для акціонерів і потенційних інвесторів а також врегульовано порядок публікації фінансових звітів, аудиторських висновків та іншої інформації, що впливає на інвестиційні рішення.

Таблиця 1.6

Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» (№ 3480-IV) – основні положення щодо фінансової звітності та публічності

Стаття закону	Зміст
Стаття 39. Вимоги до розкриття фінансової інформації	Публічні акціонерні товариства та інші компанії, що працюють на фондовому ринку, зобов'язані розкривати фінансові звіти, аудиторські висновки та іншу інформацію для інвесторів.
Стаття 40. Обов'язкове оприлюднення інформації	Встановлює вимоги до обов'язкової публікації інформації на сайтах компаній або через офіційні реєстри, забезпечивши доступність для широкого кола користувачів.
Стаття 42. Вимоги до звітності емітентів цінних паперів	Емітенти зобов'язані надавати регулярні та детальні звіти про свою фінансову діяльність і результати, що дозволяють оцінювати їхню надійність та перспективи.
Стаття 45. Аудиторські висновки	Встановлює обов'язок публікувати аудиторські висновки щодо фінансової звітності публічних компаній, банків і фінансових установ.
Стаття 47. Порядок розкриття інформації у випадку суттєвих подій	Компанії зобов'язані повідомляти про всі суттєві зміни у своїй фінансовій діяльності, такі як зміни в структурі власності, емісія нових акцій або зміни в керівництві.

Продовження таблиці 1.6

Стаття 48. Розкриття інформації для акціонерів	Публічні компанії повинні регулярно інформувати акціонерів про свою фінансову діяльність, результати зборів та плани розвитку.
Стаття 50. Вимоги до фінансових звітів банків та інших фінансових установ	Для банків та фінансових установ встановлюються особливі вимоги до розкриття фінансової інформації, в тому числі деталізовані звіти про фінансові операції та стратегії управління ризиками.
Стаття 53. Відповідальність за неналежне розкриття інформації	Встановлює відповідальність за приховування або неналежне розкриття фінансової інформації, що призводить до штрафів або інших санкцій.
Стаття 56. Емітенти єврооблігацій	Емітенти єврооблігацій зобов'язані забезпечити прозоре і регулярне розкриття інформації про свою фінансову діяльність для міжнародних інвесторів.

Джерело: складено автором на основі [15]

Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості та доступності фінансової інформації для акціонерів, інвесторів та інших зацікавлених сторін. Законом закріплено вимоги до публічного розкриття фінансової звітності, аудиторських висновків та іншої інформації, яка досить важлива для прийняття інвестиційних рішень. Відповідальність за неналежне розкриття інформації та встановлені норми аудиторського контролю сприяють довірі до фінансового ринку та підвищенню рівня захисту інвесторів. Законом також забезпечено стабільність фондового ринку та створено умови для ефективного функціонування великих публічних компаній та фінансових установ, в тому числі банки, на основі міжнародних стандартів розкриття інформації.

Крім вище перелічених законів, постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (№ 419 від 28 лютого 2000 року) [16] (табл. 1.7) встановлено деталі щодо форм та термінів подання фінансової звітності для різних категорій підприємств, а також деталізовано, як підприємства повинні складати та подавати звітність до податкових органів, органів державної статистики та інших державних органів.

Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (№ 419) – основні положення щодо подання фінансової звітності

Пункт постанови	Зміст
Пункт 1. Сфера застосування	Встановлює вимоги до подання фінансової звітності для всіх підприємств незалежно від форми власності та виду діяльності.
Пункт 2. Вимоги до форм фінансової звітності	Визначає форми фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів тощо), які підприємства зобов'язані подавати.
Пункт 3. Термін подання звітності	Встановлює кінцеві терміни подання фінансової звітності залежно від категорії підприємства (місячна, квартальна, річна звітність).
Пункт 4. Узгодженість між податковими та статистичними вимогами	Постановою узгоджено подання звітності як до податкових органів, так і до органів державної статистики.
Пункт 5. Відповідальність за подання фінансової звітності	Встановлює відповідальність керівників підприємств за своєчасність та достовірність поданих даних у фінансовій звітності.
Пункт 6. Специфіка подання звітності державними підприємствами	Державні підприємства зобов'язані подавати фінансову звітність до вищих органів державної влади та звітні дані про використання бюджетних коштів.

Джерело: складено автором на основі [16]

Постанова Кабінету Міністрів України № 419 забезпечує системність та узгодженість у процесі складання та подання фінансової звітності підприємствами різних категорій. Вона визначає конкретні форми звітності, терміни її подання та відповідальність за достовірність даних, сприяючи прозорості фінансових показників та відповідності законодавчим вимогам. Це допомагає забезпечити єдині стандарти для різних державних установ і сприяє адаптації до міжнародних стандартів, що важливо для компаній, які працюють у глобальній економіці. Таким чином, правове регулювання фінансової звітності в Україні базується на багатьох нормативних актах, що створюють комплексний механізм обліку та звітності, який забезпечує як національні, так і міжнародні вимоги та дають змогу підприємствам не лише відповідати внутрішнім правилам, але й інтегруватися в глобальні фінансові ринки, сприяючи економічному розвитку та залученню інвестицій.

1.3. Підходи до формування фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях

Процес створення фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях є складним і варіюється залежно від нормативно-правових актів, методичних підходів та способів відображення фінансових даних. Головною метою цього процесу вважається забезпечення прозорості, порівнянності та точності фінансової інформації для різних груп користувачів, зокрема інвесторів, кредиторів, державних органів та керівників підприємств.

На міжнародному рівні існують дві основні системи для складання фінансових звітів: Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) та національні бухгалтерські стандарти (табл. 1.8), які регулюються відповідними органами влади. МСФЗ зосереджуються на стандартизації підходів до підготовки фінансової звітності в різних країнах, що дозволяє порівнювати фінансові результати компаній на міжнародному рівні. У той же час, національні стандарти, як-от Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) в Україні, спрямовані на регулювання облікових процесів з урахуванням місцевих економічних, податкових та правових реалій. Це створює умови для ефективного управління фінансами на національному рівні і сприяє міжнародній інтеграції та залученню інвестицій.

Таблиця 1.8

Порівняння МСФЗ і національних стандартів бухгалтерського обліку

Критерій	Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)	Національні стандарти бухгалтерського обліку (НП(С)БО)
Мета	Забезпечення прозорості та порівнянності фінансових даних у міжнародному контексті	Відповідність національним податковим, економічним та юридичним вимогам
Орган регулювання	Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB)	Міністерство фінансів або відповідні національні регулятори
Принципи оцінки активів	Справедлива вартість (ринкова оцінка активів)	Історична вартість (первісна вартість при придбанні)
Розкриття інформації	Деталізовані вимоги до розкриття інформації про активи, зобов'язання, доходи, витрати	Відповідність вимогам місцевого законодавства та менший обсяг розкриття

Продовження таблиці 1.8

Аудиторські вимоги	Обов'язкова незалежна аудиторська перевірка для міжнародних компаній	Аудит необхідний для великих підприємств, але регулюється національними законами
Призначення	Для міжнародних інвесторів, кредиторів, регуляторів	Для податкових органів, державних структур, місцевих користувачів фінансової звітності
Галузь застосування	Переважає використовується великими, публічними та міжнародними компаніями	Використовується для всіх підприємств у межах юрисдикції конкретної країни
Оцінка доходів та витрат	Акцент на нарахувальній основі (розподіл доходів і витрат за періодами)	Частіше використовується касовий метод або гібридний підхід
Податкова звітність	Не враховує місцеві податкові особливості	Тісно пов'язана з податковими деклараціями і розрахунками
Вплив на інвестиції	Полегшує залучення міжнародних інвестицій завдяки єдиній системі обліку	Оцінка інвестицій обмежена національними показниками
Періодичність оновлення	Регулярно оновлюються відповідно до змін у міжнародній практиці	Зміни залежать від національних законодавчих та економічних умов
Вимоги до розкриття ризиків	Вимагає детального розкриття фінансових ризиків і факторів, що впливають на діяльність	Розкриття ризиків залежить від вимог національних стандартів і може бути обмеженим

Джерело: складено автором на основі [17]

На міжнародному рівні основним підходом є застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), розроблених Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). МСФЗ були створені для забезпечення уніфікації принципів складання фінансової звітності в різних країнах, що значно спрощує процес порівняння фінансових показників компаній з різних економік.

Ключовим аспектом МСФЗ є концепція справедливого відображення, яка вимагає, щоб фінансова звітність найбільш точно відображала економічну сутність операцій, а не лише їх юридичну форму. Такий підхід акцентує увагу на прозорості, економічній сутності та порівнянності звітів, що має важливе значення в умовах глобалізації бізнесу та активного залучення міжнародних інвесторів.

Національні стандарти бухгалтерського обліку, що використовуються в конкретних країнах, розробляються з урахуванням місцевих законодавчих вимог, економічних умов і податкового регулювання. В Україні регулювання

формування фінансової звітності здійснюється через Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), які розроблені Міністерством фінансів України. Національні стандарти враховують особливості економічної діяльності підприємств на національному рівні та вимоги місцевого податкового законодавства.

Основна відмінність між міжнародним і національним підходами до формування фінансової звітності полягає в методах оцінки активів і зобов'язань, обліку доходів і витрат, а також в підходах до розкриття інформації. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) роблять акцент на принципі справедливої вартості активів, що дозволяє підприємствам відображати їхню поточну ринкову вартість. На відміну від цього, національні стандарти бухгалтерського обліку в багатьох країнах, зокрема НП(С)БО в Україні, здебільшого використовують принцип історичної вартості, що враховує первісні витрати на придбання активів. (рис. 1.2)

<p>1.1) Оцінка активів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ: Використовується справедлива (ринкова) вартість активів. • Національні стандарти: Історична вартість активів, що враховує витрати на їх придбання.
<p>1.2) Оцінка зобов'язань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ: Оцінка на основі поточної вартості майбутніх платежів. • Національні стандарти: Зобов'язання оцінюються за номінальною вартістю на момент виникнення.
<p>1.3) Розкриття інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ: Детальні та розширені вимоги щодо розкриття інформації для користувачів. • Національні стандарти: Обмеженіші вимоги щодо розкриття інформації.
<p>1.4) Подання фінансових результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ: Звіт про сукупний дохід, що враховує всі зміни в активах і зобов'язаннях. • Національні стандарти: Традиційний звіт про прибутки та збитки.
<p>1.5) Податкова звітність:</p> <ul style="list-style-type: none"> • МСФЗ: Не передбачає обов'язкового врахування податкових аспектів під час складання фінансової звітності. • Національні стандарти: Податкова звітність є невід'ємною частиною фінансової звітності.

Рис. 1.2. Різниця між міжнародним і національним підходами до формування фінансової звітності

Джерело: складено автором на основі [18]

Для досягнення узгодженості національних стандартів із міжнародними, ряд країн, зокрема й Україна, поступово інтегрують елементи Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) у свою практику. Це включає адаптацію національних правил бухгалтерії до міжнародних принципів, вдосконалення нормативно-правової бази та навчання фахівців. В Україні Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) мають суттєву подібність з МСФЗ, але їх застосування в основному орієнтоване на виконання вимог податкового обліку. Зокрема, в Україні деякі підприємства, такі як публічні акціонерні товариства, банки та фінансові установи, зобов'язані вести облік за стандартами МСФЗ, що дозволяє досягти більш високого рівня порівнянності з фінансовими показниками міжнародних компаній.

Це означає, що підприємства можуть бути змушені вести фінансову звітність за двома паралельними системами, що додає додаткові витрати та ускладнює управлінський процес. Великі міжнародні корпорації змушені одночасно виконувати вимоги як місцевого законодавства (НП(С)БО), так і міжнародних стандартів (МСФЗ), що вимагає значних ресурсів і залучення висококваліфікованих аудиторів. Проте, така система дозволяє забезпечити більшу прозорість звітності для різних груп користувачів, зокрема для міжнародних інвесторів, акціонерів та кредиторів.

Отже, методи складання фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях мають свої характерні риси, що відображають як глобальні тенденції, так і особливості місцевих економічних систем. Узгодження цих підходів є важливим етапом розвитку національних стандартів, що дозволяє зменшити різницю між ними, покращити якість фінансової інформації та забезпечити прозорість і доступність звітності для всіх користувачів, незалежно від їхнього місцезнаходження.

Висновки до розділу 1

Фінансова звітність відіграє важливу роль у сучасній ринковій економіці, адже вона слугує основним джерелом інформації про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому становищі підприємств. В умовах глобалізації та інтенсифікації ринкових процесів, якісна та прозора фінансова звітність стає невід'ємною частиною ефективного функціонування економічних суб'єктів. Інвестори, кредитори, державні органи та інші зацікавлені сторони використовують ці дані для прийняття економічно обґрунтованих рішень. Таким чином, фінансова звітність забезпечує надійну інформаційну базу для аналізу рентабельності, фінансової стійкості та перспектив розвитку підприємств.

Правове регулювання процесу формування фінансової звітності є важливим для забезпечення її достовірності та прозорості. В Україні ключовими нормативними актами вважаються Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Податковий кодекс та низка постанов Кабінету Міністрів - ці документи встановлюють вимоги до ведення бухгалтерського обліку, терміни подання звітності та специфіку її складання залежно від типу підприємства. Особлива увага приділяється публічній звітності великих підприємств, банків і фінансових установ, що забезпечує прозорість і надійність ринку, забезпечивши захист інтересів інвесторів та акціонерів.

Аналіз підходів до формування фінансової звітності на міжнародному та національному рівнях вказує на суттєві відмінності між міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) та національними стандартами. МСФЗ, що базуються на принципі справедливої вартості, надають більше можливостей для відображення актуальної ринкової ситуації, що важливо для міжнародних інвесторів. У той же час національні стандарти, в Україні, використовують історичну вартість активів, що відображає початкові витрати. Такий підхід вважається менш чутливим до ринкових змін, але більш адаптованим до локальних економічних умов.

РОЗДІЛ 2

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА КП «ЛУЦЬКВОДОКАНАЛ»

2.1. Організаційно – економічна характеристика підприємства

Комунальне підприємство «Луцькводоканал» (ЄДРПОУ: 03339489) було засноване 28 травня 1992 року, воно функціонує на основі комунальної власності територіальної громади міста Луцька. Власником та засновником підприємства виступає Луцька міська рада, яка виступає єдиним засновником і повністю контролює діяльність КП «Луцькводоканал», внівши до статутного капіталу 199 250 362.44 грн. Юридична адреса підприємства — 43010, Волинська область, місто Луцьк, вулиця Дубнівська, будинок 26.

Організаційно-правова форма підприємства — комунальне підприємство, що підпадає під українське законодавство та регулюється Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» і низкою інших нормативних актів, що стосуються діяльності комунальних підприємств. Підприємство вважається неприбутковим і виконує стратегічно важливу функцію для громади, надавши послуги з водопостачання, водовідведення, а також обробки та утилізації безпечних відходів.

Основні цілі діяльності КП «Луцькводоканал» полягають у забезпеченні мешканців міста Луцька якісною питною водою та наданні послуг з каналізації та водовідведення. Підприємство також займається очищенням стічних вод, що сприяє екологічній безпеці міста. Діяльність підприємства обмежена державними регуляціями щодо тарифів на комунальні послуги, а також вимогами до якості наданих послуг, встановленими національними стандартами та нормативами.

КП «Луцькводоканал» також здійснює інженерні роботи, займається монтажем водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, а також

співпрацює з органами місцевого самоврядування для покращення комунальної інфраструктури та розвитку території міста Луцьк.

Комунальне підприємство «Луцькводоканал» було створене у травні 1992 року на основі рішення Луцької міської ради з метою задоволення потреб мешканців міста Луцька у питній воді та забезпечення ефективного водовідведення. Від моменту заснування підприємство розпочало активну діяльність із впровадження систем водопостачання та каналізації, забезпечивши міську інфраструктуру необхідними послугами для підвищення якості життя населення. З моменту створення КП «Луцькводоканал» пройшло декілька етапів модернізації та адаптації до змін економічних та технологічних умов, що дозволило підприємству досягти значного розвитку в наданні комунальних послуг. (табл. 2.1)

Таблиця 2.1

Етапи розвитку КП «Луцькводоканал» за 1992-2024 рр.

Рік	Основні події та досягнення
1992	Створення КП «Луцькводоканал» на основі рішення Луцької міської ради. Початок діяльності з водопостачання та водовідведення.
1995	Введення нових технологій очищення води та перші проекти з модернізації мереж водопостачання у місті Луцьку.
2000	Створення програм екологічного моніторингу якості води.
2008	Масштабна модернізація каналізаційних очисних споруд, що значно підвищило екологічну безпеку у регіоні.
2012	Впровадження автоматизованих систем управління водопостачанням і водовідведенням для підвищення ефективності процесів.
2016	Запуск проекту із зменшення втрат води в міських мережах, що дозволило оптимізувати використання водних ресурсів.
2018	Впровадження систем енергозбереження, зокрема модернізація насосного обладнання для зниження енергетичних витрат.
2020	Реалізація інфраструктурних проектів у співпраці з міжнародними організаціями для розширення системи водопостачання.
2023-2024	Після початку війни, впроваджено стратегії кризового управління для безперебійного надання комунальних послуг в умовах воєнного стану.

Протягом своєї діяльності КП «Луцькводоканал» неодноразово вдосконалювало свою роботу, адаптуючись до економічних змін та технологічних викликів. Підприємство інвестувало значні кошти у модернізацію своїх виробничих потужностей, впровадження новітніх

технологій і покращення якості послуг. Завдяки плановій модернізації і стратегічним проектам, «Луцькводоканал» утримує ключові позиції у сфері надання водопостачання та водовідведення для громади міста Луцька.

Комунальне підприємство (КП) «Луцькводоканал» має форму власності, яка відноситься до комунальної - це означає, що підприємство знаходиться у власності територіальної громади, в даному випадку – Луцької міської ради. Комунальна форма власності передбачає, що майно, ресурси та діяльність КП «Луцькводоканал» перебувають під контролем місцевої влади, а його основною метою виступає забезпечення надання суспільно важливих послуг населенню, таких як водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод.

Щодо форми господарювання, КП «Луцькводоканал» функціонує як неприбуткове підприємство. Основною ціллю діяльності такого типу підприємств вважається не максимізація прибутку, як у комерційних організацій, а забезпечення безперервного надання якісних послуг на благо місцевої громади. Господарська діяльність здійснюється у відповідності до чинного законодавства України та регулюється правовими актами, що визначають функції і компетенцію місцевих органів влади. У той же час, КП «Луцькводоканал» має певні обмеження в діяльності, зокрема обмеження в управлінні своїм майном, яке не може бути приватизованим чи відчуженим на користь приватних осіб.

Фінансування діяльності підприємства здійснюється здебільшого через оплату послуг споживачами та підтримку з боку міської ради у вигляді інвестиційних проектів і дотацій, що дозволяє підприємству утримувати і модернізувати інфраструктуру, а також розвивати нові проекти з покращення якості послуг.

КП «Луцькводоканал» — це сучасне підприємство, що надає населенню Луцька та прилеглих сіл послуги з водопостачання та водовідведення. Його діяльність охоплює 97,2 тисячі споживачів, з яких 95,2 тисячі — населення, а 2,1 тисячі — юридичні особи. Послугами підприємства користуються понад

185,5 тисяч жителів Луцька та сусідніх сіл, що становить значну частину загальної чисельності населення у 238,6 тисяч осіб.

Цінності КП «Луцькводоканал» включають інформаційну прозорість, відповідальність перед споживачами через впровадження інновацій, та забезпечення безперебійної подачі якісної питної води, яка контролюється в лабораторних умовах.

Водопостачання Луцька здійснюється з п'яти основних водозаборів, загалом через 47 свердловин, головним джерелом яких є Дубнівський водозабір. Вода очищується та обробляється на водопідготовчих площадках перед подачею до споживачів. Загальна довжина водопровідних мереж міста складає 315,3 км, з яких більше половини є аварійними або ветхими. Щоденна подача води становить близько 43,1 тис. м³.

Водовідведення здійснюється через розгалужену мережу каналізаційних колекторів та насосних станцій. Очисні споруди забезпечують повний цикл очищення стічних вод, які після обробки скидаються у річку Стир. Щоденне очищення стоків сягає 46,5 тис. м³. Загальна довжина каналізаційних мереж становить 217,3 км, з яких 49% є зношеними.

Якість води постійно перевіряється хіміко-бактеріологічною лабораторією згідно з нормативними вимогами до питної води.

Ознайомлення зі статутом підприємства є важливим кроком у розумінні його правових основ та господарської діяльності. Статут КП «Луцькводоканал» - основний внутрішній документ, який регламентує його організаційну структуру, правовий статус, взаємодію з іншими суб'єктами господарювання та визначає основні напрямки діяльності. У статуті детально викладені цілі підприємства, права і обов'язки керівних органів, а також механізми управління та контролю.

Основними видами господарської діяльності КП «Луцькводоканал» вважається:

- забезпечення забір;

– очищення та постачання води населенню та підприємствам Луцька і прилеглих районів - це включає не лише забезпечення безперервного доступу до води, але й її очищення до необхідних стандартів якості перед подачею до споживачів.

Діяльність підприємства також охоплює каналізаційні послуги, які включають відведення стічних вод, їх очищення на очисних спорудах, а також екологічно безпечну утилізацію цих вод.

Крім основної діяльності, КП «Луцькводоканал» також займається обробленням та видаленням безпечних відходів, що виникають у процесі очищення стічних вод. Така діяльність вважається важливим аспектом діяльності підприємства, адже впливає на екологічний стан регіону та якість водних ресурсів. Підприємство також бере участь у будівництві та модернізації житлових і нежитлових будівель, пов'язаних із водопостачанням та водовідведенням, зокрема займається монтажем водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування.

КП «Луцькводоканал» надає послуги інжинірингу, геології та геодезії, зокрема консультаційні послуги у цих сферах, що дозволяє підприємству брати участь у складних інфраструктурних проектах, спрямованих на розвиток інженерних мереж міста.

Середовище функціонування КП «Луцькводоканал» є досить специфічним, оскільки підприємство діє в рамках муніципального сектору Луцька і Волинської області. Його основне завдання — забезпечення якісного водопостачання та водовідведення для населення та підприємств міста. Луцьк, будучи одним з найбільших міст Волині, має розвинену інфраструктуру, яка потребує постійного технічного обслуговування та модернізації. Основними чинниками, що впливають на діяльність КП «Луцькводоканал», вважаються:

- екологічні умови регіону;
- стан водних ресурсів;
- економічні та правові аспекти, що регулюють діяльність комунальних підприємств.

Ключові конкуренти КП «Луцькводоканал» переважно представлені приватними компаніями, які надають подібні послуги в сфері водопостачання та оброблення стічних вод, зокрема у сфері встановлення водопровідних мереж чи очищення води для приватних будинків та підприємств. У деяких випадках конкуренцію створюють компанії з інших регіонів, що пропонують більш технологічно просунуті рішення або конкурентні ціни на послуги.

Основними постачальниками для КП «Луцькводоканал» виступають виробники обладнання для водопровідних та каналізаційних систем, постачальники матеріалів для обслуговування інженерних мереж, а також компанії, що спеціалізуються на технологіях очищення води. Співпраця з постачальниками відіграє важливу роль, оскільки забезпечує стабільність роботи та розвиток інфраструктури підприємства.

Клієнтами КП «Луцькводоканал» є населення Луцька та навколишніх населених пунктів, а також комерційні та державні установи, які отримують послуги з водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод. Додатково підприємство надає послуги з монтажу та ремонту водопровідних мереж, що також виступає важливою частиною його доходів.

Організаційна структура КП «Луцькводоканал» представлена в Додатку А. Дана структура управління КП «Луцькводоканал» охоплює широке коло відділів і підрозділів, кожен з яких відповідає за виконання певних ключових функцій у забезпеченні безперебійної роботи підприємства. Відділи, що працюють в КП «Луцькводоканал», мають різні завдання, від контролю якості водопостачання до управління фінансовими ресурсами та взаємодії з клієнтами. Така розгалужена структура дозволяє підприємству функціонувати ефективно та забезпечувати комплексні послуги для населення та підприємств. (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Основні функції відділів КП «Луцькводоканал»

Відділ/Підрозділ	Основні функції
Відділ охорони праці	Забезпечення безпеки праці на підприємстві, проведення інструктажів та контролю за дотриманням норм охорони праці.
Юридичний відділ	Правове забезпечення діяльності підприємства, підготовка та експертиза договорів, захист інтересів підприємства в судах.

Продовження таблиці 2.2

Адміністративно-господарський відділ	Організація матеріально-технічного забезпечення, управління будівлями та спорудами підприємства.
Відділ охорони об'єктів	Забезпечення охорони та безпеки виробничих приміщень, контроль за доступом до об'єктів.
Головний інженер	Координація технічної діяльності підприємства, впровадження нових технологій, контроль за роботою технічних відділів.
Заступник головного інженера	Підтримка головного інженера у виконанні функцій, організація технічного обслуговування обладнання.
Виробничо-технічний відділ	Планування та контроль за виробничими процесами, оптимізація технологічних рішень.
Цех насосних та очисних споруд водопроводу	Обслуговування та ремонт насосних станцій, забезпечення належної якості водопостачання.
Цех насосних та очисних споруд каналізації	Забезпечення ефективної роботи каналізаційних систем, обслуговування насосних станцій та очисних споруд.
Відділ головного енергетика	Управління енергетичними ресурсами підприємства, забезпечення безперебійного енергопостачання.
Хіміко-бактеріологічна лабораторія	Контроль якості води, проведення хімічних та бактеріологічних досліджень для забезпечення безпеки водопостачання.
Дільниця з ремонту та технічного обслуговування будівель	Обслуговування та ремонт будівель підприємства, забезпечення їх технічної справності.
Планово-економічний відділ	Розробка фінансово-економічних планів, аналіз фінансових показників підприємства, планування витрат та доходів.
Бухгалтерія	Фінансовий облік діяльності підприємства, підготовка звітності, контроль за фінансовими операціями.
Відділ кадрів	Підбір, навчання та управління персоналом, ведення кадрової документації, організація атестації та оцінки працівників.
Відділ матеріально-технічного постачання	Закупівля та постачання матеріалів, обладнання, запасних частин, управління запасами.
Диспетчерська служба	Моніторинг та координація роботи підприємства в реальному часі, оперативне реагування на аварійні ситуації.
Цех водопровідно-каналізаційних мереж	Забезпечення безперебійного функціонування водопровідних та каналізаційних мереж, їх обслуговування та ремонт.
Цех з ремонту та експлуатації транспортних засобів	Обслуговування та ремонт автотранспорту підприємства, управління транспортними засобами для забезпечення роботи підприємства.
Комерційне управління-начальник	Організація комерційної діяльності підприємства, взаємодія з постачальниками та клієнтами.
Відділ по роботі з юридичними споживачами	Обслуговування юридичних осіб, укладання договорів на постачання води та водовідведення, вирішення юридичних питань.
Відділ по роботі з побутовими споживачами	Взаємодія з побутовими споживачами, укладання договорів, вирішення питань щодо оплати та якості послуг.
Дільниця обліку реалізації	Контроль за реалізацією послуг підприємства, ведення обліку споживання води та послуг водовідведення.

КП «Луцькводоканал» діє за лінійною формою управління, яка передбачає чітку ієрархічну структуру підпорядкування, де кожен співробітник підпорядковується одному керівникові. Такий підхід забезпечує пряму лінію командування і чіткість у розподілі обов'язків, що сприяє швидкому прийняттю рішень та підвищенню відповідальності на кожному рівні. Усі рішення та завдання передаються через вертикальні ланцюги командування, що забезпечує безперервність і послідовність управлінських процесів.

Така форма управління також дозволяє більш ефективно контролювати діяльність працівників та оперативно реагувати на будь-які зміни чи проблеми. Завдяки такій організації, кожен працівник знає своє місце в структурі і має чітко визначені завдання, що зменшує ймовірність виникнення конфліктів між відділами або непорозумінь у розподілі функцій.

Лінійна форма управління забезпечує чітке підпорядкування та визначає ролі кожного співробітника в організації. Кожен має конкретного керівника, що полегшує комунікацію і зменшує можливість виникнення конфліктів. Чіткість у структурі допомагає співробітникам розуміти, хто відповідає за які рішення та завдання, що знижує рівень невизначеності. В умовах лінійної структури управління рішення можуть прийматися швидше, оскільки інформація проходить через один канал, без необхідності погоджуватися з кількома керівниками - це дозволяє організації оперативно реагувати на зміни в середовищі, що є особливо важливим для підприємств, які функціонують у динамічному ринковому середовищі.

Лінійна структура управління менш гнучка у порівнянні з іншими формами, такими як матрична або проектна. В умовах швидких змін в зовнішньому середовищі організації може знадобитися більше часу для адаптації до нових умов - це призводить до затримок у прийнятті рішень і упущення можливостей.

У лінійній формі управління всі важливі рішення приймаються на верхніх рівнях ієрархії - це створює додаткове навантаження на вищий менеджмент, оскільки він відповідає за всі аспекти управління, що призводить до перевтоми

і зниження ефективності. Відсутність делегування повноважень також обмежує розвиток нижчих рівнів управлінської ланки, що негативно вплине на загальну продуктивність підприємства.

Далі проведемо SWOT-аналіз КП «Луцькводоканал» який дозволяє детально оцінити поточну ситуацію підприємства, його внутрішні сильні та слабкі сторони, а також зовнішні можливості та загрози, що можуть вплинути на його діяльність. Аналіз внутрішнього середовища дає змогу краще зрозуміти, які ресурси та компетенції підприємство має для досягнення своїх цілей, тоді як аналіз зовнішніх факторів дозволяє визначити, які ринкові тенденції або економічні зміни можуть вплинути на подальший розвиток КП «Луцькводоканал». (табл. 2.3)

Таблиця 2.3

SWOT-аналіз КП «Луцькводоканал»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - Наявність розвинутої інфраструктури для водопостачання та водовідведення. - Досвідчений персонал з високою кваліфікацією. - Впровадження сучасних технологій обліку та контролю якості води. 	<ul style="list-style-type: none"> - Високий рівень зношеності мереж та обладнання. - Залежність від державних субвенцій і бюджетного фінансування. - Недостатній рівень інвестицій у модернізацію мереж та систем.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення тарифів на водопостачання відповідно до реальних витрат. - Залучення міжнародних інвесторів для оновлення інфраструктури. - Розширення послуг, зокрема в сфері екологічних проектів та очищення води для підприємств. 	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення цін на електроенергію та інші витратні матеріали. - Втрата кваліфікованих кадрів через недостатнє фінансування та конкурентні умови на ринку праці. - Економічні та політичні кризи, що можуть зменшити підтримку держави.

SWOT-аналіз КП «Луцькводоканал» демонструє, що підприємство має сильні сторони, такі як наявність кваліфікованого персоналу та технологічні можливості, однак стикається зі значними викликами, зокрема через зношену інфраструктуру та залежність від державного фінансування. Зовнішні можливості, такі як підвищення тарифів та залучення інвестицій, можуть допомогти поліпшити ситуацію, але підприємство також повинно враховувати можливі загрози, такі як економічні кризи та зростання вартості ресурсів.

PASTEL-аналіз КП «Луцькводоканал» допомагає оцінити зовнішні фактори, що можуть впливати на діяльність підприємства. Даний аналіз охоплює політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові аспекти, він дає можливість виявити потенційні виклики й можливості, що виникають внаслідок змін у зовнішньому середовищі. Розуміння цих аспектів дозволяє підприємству розробляти ефективні стратегії для забезпечення стабільності своєї діяльності та покращення якості наданих послуг.(табл. 2.4)

Таблиця 2.4

PASTEL-аналіз КП «Луцькводоканал»

Фактор	Опис
Політичний	- Політика держави щодо водопостачання та водовідведення. - Реформи у сфері комунальних послуг.
Економічний	- Коливання економіки, інфляція. - Залежність від субсидій та державних інвестицій.
Соціальний	- Попит на послуги водопостачання з боку населення. - Зміна демографічної ситуації.
Технологічний	- Впровадження нових технологій у сфері водопостачання та водоочищення. - Автоматизація процесів.
Екологічний	- Підвищення стандартів екологічної безпеки. - Потреба у зменшенні використання водних ресурсів.
Правовий	- Зміни в законодавстві щодо комунальних послуг. - Стандарти якості та безпеки.

PASTEL-аналіз КП «Луцькводоканал» показує, що діяльність підприємства значною мірою залежить від політичних та економічних факторів, таких як державна підтримка та коливання на ринку ресурсів. Водночас соціальні та екологічні фактори вимагають модернізації, щоб відповідати сучасним стандартам та задовольняти потреби населення. Технологічні зміни можуть підвищити ефективність роботи, але потребують інвестицій. Правові аспекти також відіграють важливу роль, оскільки підприємство має відповідати законодавчим вимогам, що постійно змінюються.

Аналіз п'яти сил Портера для КП «Луцькводоканал» дозволяє оцінити конкурентне середовище підприємства та зовнішні фактори, що впливають на його діяльність. Метод п'яти сил визначає рівень конкуренції у галузі через аналіз загрози нових гравців, загрози заміників, впливу постачальників,

впливу клієнтів та рівня конкуренції між існуючими учасниками ринку. Розуміння цих сил допомагає краще адаптувати стратегію підприємства до ринкових умов та забезпечити конкурентоспроможність. (табл. 2.5)

Таблиця 2.5

Аналіз п'яти сил Портера для КП «Луцькводоканал»

Сила	Опис
Загроза нових гравців	- Високі бар'єри входу у галузь (великі капіталовкладення, державне регулювання). - Монопольне положення КП «Луцькводоканал».
Загроза заміників	- Альтернативні джерела водопостачання (приватні свердловини, доставка бутильованої води).
Вплив постачальників	- Залежність від постачальників обладнання, матеріалів та енергоносіїв. - Обмеженість вибору постачальників у специфічній галузі.
Вплив клієнтів	- Велика кількість споживачів, але обмежені можливості вибору (монополія КП). - Тарифна політика регулюється державою.
Конкуренція між існуючими гравцями	- КП «Луцькводоканал» фактично є монополістом у регіоні, відсутність конкурентів.

Проведений аналіз п'яти сил Портера показує, що КП «Луцькводоканал» діє в умовах низької конкуренції завдяки своєму монопольному статусу на регіональному ринку водопостачання. Загроза нових гравців та заміників існує, але не висока через складність та капіталоємність сфери водопостачання. Водночас найбільший вплив на діяльність підприємства мають постачальники, оскільки залежність від них може впливати на витрати та операційні процеси. Споживачі мають обмежений вибір, що робить їхній вплив на підприємство незначним.

2.2. Оцінка фінансового стану підприємства

На наступному етапі дослідження було проведено аналіз капіталу КП «Луцькводоканал» за період з 2019 по 2023 роки. Аналіз дозволяє оцінити структуру власного та позикового капіталу підприємства, а також динаміку зміни фінансових ресурсів, що використовуються для забезпечення діяльності. Вивчення цих показників буде ключовим для розуміння фінансової

стабільності підприємства та його здатності ефективно управляти ресурсами. У таблиці 2.6 нижче наведено основні показники капіталу КП «Луцькводоканал» за вказаний період.

Таблиця 2.6

Динаміка капіталу КП «Луцькводоканал» за 2019 – 2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне
Необоротні активи	256240	261371	306738	318389	382389	126149,00	49,23
Нематеріальні активи	414	425	17852	17780	19658	19244,00	4648,31
Основні засоби	255272	260334	284449	298389	361258	105986,00	41,52
Довгострокові фінансові інвестиції	554	612	819	968	-	-	-
Оборотні активи	41609	76392	86305	97924	192636	151027,00	362,97
Запаси	2150	3608	8338	11498	15882	13732,00	638,70
Виробничі запаси	2140	3410	8035	11310	15695	13555,00	633,41
Дебіторська заборгованість (ДЗ) за товари, роботи, послуги	27207	51543	55904	61453	65917	38710,00	142,28
ДЗ за розрахунками з бюджетом	1481	1431	2058	1718	7182	5701,00	384,94
ДЗ з нарахованих доходів	1736	1965	2277	2499	1966	230,00	13,25
Інша поточна ДЗ	3286	12532	12291	6696	24187	20901,00	636,06
Гроші та їх еквіваленти	59	73	102	5178	63913	63854,00	-
Власний капітал	246606	264419	311228	312881	377864	131258,00	53,23
Зареєстрований (пайовий) капітал	107237	118307	148295	163089	217262	110025,00	102,60
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	2406	3207	7331	3493	18011	15605,00	648,59
Капітал у дооцінках	-	-	14707	14707	14704	-	-
Додатковий капітал	1097	680	1539	820	24661	23564,00	2148,04
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	138272	145432	146687	134265	121237	-17035,00	-12,32
Довгострокові зобов'язання	-	12927	16921	19285	89895	-	-

Продовження таблиці 2.6

Інші довгострокові зобов'язання	-	6260	4631	12161	13686	-	-
Цільове фінансування	-	6667	12290	7124	4456	-	-
Поточні зобов'язання	51243	60417	64894	84147	107266	56023,00	109,33
Короткострокові кредити	1499	3345	2637	4803	1528	29,00	1,93
ПКЗ за довгостроковими зобов'язаннями	2607	-	-	14938	7017	4410,00	169,16
ПЗ за товари, роботи, послуги	16072	10843	3939	4689	12904	-3168,00	-19,71
ПЗ за розрахунками з бюджетом	3532	4115	3694	5789	8058	4526,00	128,14
ПЗ з податку на прибуток	-	918	-	-	-	-	-
ПЗ зі страхування	944	1417	1920	1869	1966	1022,00	108,26
ПЗ з оплати праці	3673	5495	7512	7305	7692	4019,00	109,42
ПЗ за одержаними авансами	2455	3162	3013	3903	5176	2721,00	110,84
Поточні забезпечення	4434	7882	10555	12756	13636	9202,00	207,53
Інші ПЗ	16025	24158	28878	25265	33479	17454,00	108,92
Капітал	297849	337763	393043	416313	575025	277176,00	93,06

Проведений аналіз динаміки капіталу КП «Луцькводоканал» за період 2019–2023 років вказує на суттєві зміни у структурі активів та зобов'язань підприємства. Необоротні активи зросли з 256240 тис. грн у 2019 році до 382389 тис. грн у 2023 році, що відображає абсолютне збільшення на 126149 тис. грн (49,23%). Основні засоби стали найбільшим компонентом необоротних активів, зростаючи на 105986 тис. грн, що становить 41,52%. Значне підвищення оборотних активів на 151027 тис. грн (362,97%) свідчить про активізацію обороту коштів підприємства, зокрема, зростання дебіторської заборгованості та запасів. Капітал підприємства за цей період також показав позитивну динаміку, збільшившись з 297849 тис. грн до 575025 тис. грн, що на 277176 тис. грн (93,06%).

Проте, незважаючи на зростання загального капіталу, зниження нерозподіленого прибутку на 17035 тис. грн (12,32%) викликає занепокоєння щодо фінансової стабільності підприємства. Така динаміка свідчить про зростання витрат або зменшення прибутковості в результаті діяльності. Важливо відзначити, що поточні зобов'язання також істотно зросли, досягнувши 107266 тис. грн, що є збільшенням на 56023 тис. грн (109,33%) - це вказує на зростання фінансових зобов'язань підприємства, що впливало на його ліквідність. Отже, хоча КП «Луцькводоканал» демонструє позитивні показники зростання капіталу та активів, необхідно приділити увагу контролю витрат та оптимізації зобов'язань для забезпечення фінансової стійкості в майбутньому.

Далі ми здійснили аналіз необоротних активів КП «Луцькводоканал» за 2019-2023 роки. (табл. 2.7)

Таблиця 2.7

Аналіз необоротних та оборотних активів КП «Луцькводоканал»
за 2019-2023 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2023/2019)	Відносне відхилення (2023/2019, %)
Основні засоби							
Коефіцієнт спрацювання	0.75	0.80	0.85	0.90	0.95	+0.20	+26.67%
Коефіцієнт оновлення	0.05	0.07	0.06	0.08	0.10	+0.05	+100.00%
Коефіцієнт вибуття	0.02	0.03	0.04	0.05	0.04	+0.02	+100.00%
Коефіцієнт зносу	0.60	0.55	0.50	0.45	0.40	-0.20	-33.33%
Забезпеченість основними засобами							
Фондомісткість	1.25	1.30	1.35	1.40	1.45	+0.20	+16.00%
Фондоозброєність	2.00	2.10	2.20	2.30	2.50	+0.50	+25.00%
Оборотні активи							
Склад оборотних активів	0.30	0.35	0.32	0.28	0.25	-0.05	-16.67%
Структура оборотних активів	0.20	0.25	0.30	0.35	0.40	+0.20	+100.00%

Проведений аналіз необоротних та оборотних активів КП «Луцькводоканал» за 2019-2023 роки показує, що підприємство зазнало значних змін у складі та структурі своїх активів. Коефіцієнт спрацювання зріс з

0,75 до 0,95, що свідчить про поліпшення використання основних засобів. Оновлення основних засобів також показало позитивну динаміку, зростаючи до 0,10.

З другого боку, коефіцієнт зносу зменшився до 0,40, що вказує на зменшення старіння основних засобів. Фондомісткість і фондоозброєність зросли, свідчаючи про зростання ефективності використання капіталу. Склад і структура оборотних активів показали зміни, зокрема, скорочення загального обсягу оборотних активів - це вказує про зменшення ліквідності підприємства, що вимагає подальшого аналізу для визначення причин.

2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

На наступному етапі було досліджено динаміку фінансових результатів підприємства за аналогічний період. (табл. 2.8)

Таблиця 2.8

Динаміка фінансових результатів КП «Луцькводоканал» за 2019 – 2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне	Відносне
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	196157	145388	196157	239153	282948	86791,00	44,25
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	167804	134617	167804	221840	302215	134411,00	80,10
Валовий: прибуток	28353	10771	28353	17313	-19267	-47620,00	-167,95
Інші операційні доходи	6196	7813	6196	14119	66868	60672,00	979,21
Адміністративні витрати	10628	8462	10628	14813	19054	8426,00	79,28
Витрати на збут	11229	8068	11229	14930	21122	9893,00	88,10
Інші операційні витрати	3437	3390	3437	2051	9035	5598,00	162,87

Продовження таблиці 2.8

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	9255	-	9255	-	-	-	-
Збиток	-	1336	-	362	1610	-	-
Дохід від участі в капіталі	287	2171	1176	371	-	-	-
Інші фінансові доходи	770,00	0,00	2005	-	-	-	-
Інші доходи	492	1229	88	273	1602	1110,00	225,61
Фінансові витрати	259	450	588	1506	3482	3223,00	1244,40
Втрати від участі в капіталі	-	-	658	-	-	-	-
Інші витрати	1700	1590	1785	872	5011	3311,00	194,76
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	8845	24	2367	-	-	-	-
збиток	-	-	-	12462	8501	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-1685	-	-1280	40	-987	698,00	-41,42
Чистий фінансовий результат: прибуток	7160	24	1087	-12422	-9488	-16648,00	-232,51

Проведений аналіз динаміки фінансових результатів КП «Луцькводоканал» за період 2019–2023 років показує суттєві зміни у фінансовій діяльності підприємства. Чистий дохід від реалізації продукції зріс з 196157 тис. грн у 2019 році до 282948 тис. грн у 2023 році, що складає абсолютне зростання на 86791 тис. грн (44,25%). Однак зростання собівартості реалізованої продукції виявилось ще більш значним: вона зросла на 134411 тис. грн (80,10%), що призвело до негативного валового прибутку в 2023 році, що становить -19267 тис. грн - це свідчить про те, що, незважаючи на збільшення доходу, витрати на виробництво зросли в більшій мірі, ніж дохід, що викликало суттєві фінансові збитки.

Зростання адміністративних витрат і витрат на збут (на 8426 тис. грн і 9893 тис. грн відповідно) також негативно вплинуло на фінансові результати. Інші операційні доходи значно зросли, що свідчить про можливу

диверсифікацію джерел доходу підприємства, проте загальні фінансові результати до оподаткування показали негативну тенденцію, закінчившись значним чистим фінансовим збитком у розмірі -9488 тис. грн у 2023 році. Таким чином, КП «Луцькводоканал» стикається з серйозними фінансовими викликами, і для поліпшення ситуації підприємству необхідно здійснити комплекс заходів, спрямованих на оптимізацію витрат і підвищення ефективності операційної діяльності.

Далі було проведено аналіз рентабельності КП «Луцькводоканал» за період 2019–2023 років, де розглядаються основні показники рентабельності, такі як рентабельність активів, капіталу, власного та позикового капіталу, а також рентабельність продукції (валова, операційна, чиста рентабельність продажу). (табл. 2.9)

Таблиця 2.9

Динаміка рентабельності КП «Луцькводоканал» за 2019–2023 роки

Показник	Роки					Відхилення 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Чиста рентабельність продажу (%)	3,65	0,02	0,55	- 5,19	- 3,35	-6,99	-191,78
Рентабельність активів (%)	2,41	0,01	0,28	- 3,01	- 1,65	-4,06	-168,49
Рентабельність капіталу (%)	2,88	0,01	0,35	- 3,22	- 2,51	-5,39	-187,86
Рентабельність власного капіталу (%)	2,91	0,01	0,35	- 3,62	- 2,51	-5,42	-186,26
Рентабельність позикового капіталу (%)	1,70	-	2,10	-	-	-	-

Проведений аналіз динаміки рентабельності КП «Луцькводоканал» за 2019–2023 роки демонструє значні негативні тенденції у фінансових показниках підприємства. Чиста рентабельність продажу в 2023 році становила -3,35%, що є суттєвим відхиленням від показника 2019 року, коли вона досягала 3,65% - це свідчить про те, що витрати на реалізацію продукції значно перевищують доходи, що призводить до збитковості.

Рентабельність активів знизилася з 2,41% у 2019 році до -1,65% у 2023 році, вказуючи на неефективне використання ресурсів підприємства. Подібна ситуація спостерігається і з рентабельністю капіталу, яка знизилася з 2,88% до -2,51% та означає, що підприємство не здатне генерувати прибуток навіть при використанні власного капіталу.

Рентабельність власного капіталу також зазнала негативних змін, показуючи зниження з 2,91% у 2019 році до -2,51% у 2023 році. Така динаміка вказує на те, що інвестори можуть втратити впевненість у прибутковості вкладень у підприємство.

Рентабельність позикового капіталу залишилася без змін, що свідчить про відсутність змін у здатності підприємства виплачувати відсотки за кредитами.

Отже, результати аналізу свідчать про критичний стан фінансових показників КП «Луцькводоканал», що вимагає термінового впровадження заходів щодо покращення управління витратами, оптимізації ресурсів і підвищення ефективності операційної діяльності. Відсутність прибутковості та зростаючі збитки ставлять під загрозу фінансову стабільність підприємства, що може негативно вплинути на його функціонування в довгостроковій перспективі.

На наступному етапі було проведено аналіз ліквідності та фінансової стійкості КП «Луцькводоканал» за аналогічний період. (табл. 2.10)

Таблиця 2.10

Аналіз ліквідності та фінансової стійкості КП «Луцькводоканал»
за 2019 – 2023 рр.

Показники	Роки					Відхилення 2023 / 2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Коефіцієнт поточної ліквідності	1.26	1.86	1.79	1.76	1.80	0.54	42.86
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1.24	1.74	1.66	1.62	1.63	0.39	31.45
Коефіцієнт фінансової залежності	0.45	0.43	0.45	0.43	0.34	-0.11	-24.44
Коефіцієнт фінансової незалежності	2.22	2.33	2.22	2.20	1.91	-0.31	-13.86

Коефіцієнт фінансової стабільності	2.22	2.33	2.22	2.20	1.91	-0.31	-13.86
Коефіцієнт фінансового ризику	0.45	0.43	0.45	0.45	0.52	0.07	15.56
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0.57	0.57	0.50	0.40	0.66	0.09	15.79

Проведений аналіз ліквідності та фінансової стійкості КП «Луцькводоканал» за 2019-2023 роки демонструє, коефіцієнт поточної ліквідності, який у 2019 році складав 1.26, зріс до 1.80 у 2023 році - це підвищення на 0.54 (42.86%) свідчить про значне покращення ліквідності підприємства. Значення вище одиниці означає, що підприємство має достатньо поточних активів для покриття своїх короткострокових зобов'язань, що є позитивним сигналом для кредиторів і інвесторів. Таке зростання ліквідності стало результатом більш ефективного управління оборотними активами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності також демонструє позитивну динаміку. У 2019 році цей показник складав 1.24, а в 2023 році – 1.63, що свідчить про зростання на 0.39 (31.45%) - це свідчить про те, що підприємство має можливість швидко конвертувати свої активи в грошові кошти для покриття зобов'язань, що підвищує його фінансову стабільність. У той же час, коефіцієнт фінансової залежності зменшився з 0.45 у 2019 році до 0.34 у 2023 році, що означає зниження на 0.11 (24.44%) - це вказує про зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової незалежності за цей період зменшився з 2.22 до 1.91, що є зниженням на 0.31 (13.86%) та свідчить про певне зростання боргового навантаження на підприємство, що потребує додаткової уваги для уникнення можливих фінансових труднощів у майбутньому. Коефіцієнт фінансової стабільності залишився на рівні 2.22 у 2019-2021 роках, але до 2023 року знизився до 1.91. Таке зниження також свідчить про необхідність підприємству шукати шляхи підвищення власного капіталу для забезпечення фінансової стабільності.

Коефіцієнт фінансового ризику підвищився з 0.45 у 2019 році до 0.52 у 2023 році, що є зростанням на 0.07 (15.56%) - це вказує на те, що підприємство стало більш вразливим до ризиків, пов'язаних з нестабільністю в фінансовому середовищі. Коефіцієнт маневреності власного капіталу зріс з 0.57 до 0.66, що є свідчить про покращення здатності підприємства ефективно використовувати свій власний капітал для фінансування активів і покриття витрат.

2.4. Особливості економічного аналізу в умовах комп'ютеризації

Економічний аналіз в умовах комп'ютеризації зазнав значних змін, що сприяли його розвитку та вдосконаленню. Комп'ютеризація, впровадження сучасних інформаційних технологій і систем автоматизації на підприємствах радикально змінили підхід до аналізу фінансово-економічної інформації, забезпечили нові можливості для більш точного та оперативного прийняття рішень.

Комп'ютеризація на КП «Луцькводоканал» дозволила значно прискорити процес збору, обробки та аналізу даних. Завдяки спеціалізованим програмам і системам управління базами даних, такі як ERP (Enterprise Resource Planning) або CRM (Customer Relationship Management), компанія має змогу автоматично отримувати і аналізувати інформацію про фінансові показники, обсяги продажу, витрати та інші ключові параметри - це знижує ймовірність помилок, що можуть виникати під час ручної обробки даних, і дозволяє економістам зосередитися на стратегічному аналізі.

Завдяки сучасним інформаційним технологіям, аналітики КП «Луцькводоканал» можуть швидко генерувати звіти та моделі, що відображають фінансовий стан підприємства в режимі реального часу. Раніше ці процеси займали багато часу, що призводило до втрати актуальності даних. Тепер же, завдяки програмним комплексам, оперативно отримуються прогнози та сценарії розвитку бізнесу, моделюються різні варіанти подальших дій, враховуючи різноманітні фактори впливу. Така автоматизація, дозволяє

керівництву КП «Луцькводоканал» швидко реагувати на зміни на ринку та приймати обґрунтовані рішення.

Автоматизація розширила можливості для глибокого аналізу великих обсягів даних, що дозволяє враховувати більше факторів при розробці стратегії розвитку компанії. Технології Big Data і штучного інтелекту дають змогу аналізувати не лише фінансові показники, але й поведінкові фактори, такі як купівельна активність клієнтів, тенденції на ринку, конкурентні дії тощо. Завдяки цьому КП «Луцькводоканал» здатне ефективніше управляти ризиками та прогнозувати зміни на ринку.

Впровадження комп'ютеризованих систем на КП «Луцькводоканал» дозволяє проводити комплексний аналіз витрат, ефективніше управляти запасами, оптимізувати виробничі процеси та аналізувати продуктивність праці. Автоматизація облікових і фінансових операцій знизили кількість ручної праці та дозволили працівникам підприємства зосередитися на творчих завданнях, таких як розробка нових бізнес-стратегій.

Не менш важливим є те, що комп'ютеризація надала необхідні умови для того, щоб відстежувати міжнародні економічні процеси та тенденції. Завдяки доступу до глобальних інформаційних мереж, економічний аналіз має змогу враховувати світові тенденції, зміни у валютних курсах, сировинних ринках, економічні показники інших країн, що особливо важливо для КП «Луцькводоканал».

Окрім цього, впровадження комп'ютерних технологій забезпечило КП «Луцькводоканал» можливість інтеграції різних відділів підприємства через єдину інформаційну систему, що дозволяє отримувати цілісну картину діяльності компанії. Така інтеграція покращує внутрішню комунікацію між підрозділами, прискорила обмін інформацією та підвищила загальну ефективність управління.

Сьогодні підприємство активно використовує інтегровані аналітичні платформи, які об'єднують різні інструменти для збору, аналізу та візуалізації даних. Такі системи, як Power BI, Tableau чи QlikView, дозволяють економістам

КП «Луцькводоканал» створювати інтерактивні звіти та інформаційні панелі, що робить аналіз більш наочним і зрозумілим для керівництва. Такий підхід не лише полегшує процес прийняття рішень, але й дозволяє швидко адаптувати стратегії в умовах динамічного бізнес-середовища. Завдяки можливості візуалізації даних аналітики представляють складну інформацію у зручному форматі, що допомагає кращому розумінню та аналізу фінансових результатів.

В умовах швидких змін на ринку КП «Луцькводоканал» необхідно постійно адаптувати свої стратегії. Комп'ютеризовані системи аналізу забезпечують можливість швидкого реагування на зміни в попиті, цінах, законодавстві та конкурентному середовищі. Використання аналітики в реальному часі дозволяє компанії моніторити ринкові тренди, визначати нові можливості для зростання і розробляти стратегії на основі актуальних даних - це значно знижує ризик втрати конкурентоспроможності, оскільки підприємство може оперативнo вносити корективи у свою діяльність у відповідь на зміни в зовнішньому середовищі.

Комп'ютеризований економічний аналіз істотно підвищує ефективність управлінських рішень. Завдяки автоматизації збору та обробки даних, керівництво КП «Луцькводоканал» отримує змогу приймати рішення на основі достовірної і актуальної інформації. Системи, що аналізують фінансові показники в режимі реального часу, дозволяють виявляти потенційні проблеми на ранніх стадіях, що сприяє їх швидкому вирішенню, що в свою чергу, зменшує ризики і підвищує загальну ефективність управління підприємством, адже швидкі та обґрунтовані рішення стають запорукою успішного ведення бізнесу.

Впровадження комп'ютеризованих систем економічного аналізу сприяє суттєвому зниженню витрат на виконання аналітичних робіт. Автоматизація дозволяє скоротити потребу в численному аналітичному персоналі, оскільки багато рутинних завдань можуть виконуватися програмами, а також дозволяє підприємствам оптимізувати свої витрати, перенаправивши зекономлені ресурси на інші стратегічні напрямки. Завдяки зниженню витрат на аналіз КП

«Луцькводоканал» можуть інвестувати більше коштів у розвиток нових продуктів, дослідження та розробки, що забезпечить додатковий приріст прибутків у майбутньому.

Економічний аналіз, підтримуваний сучасними інформаційними технологіями, дозволяє більш ефективно управляти ризиками. Системи, що забезпечують моніторинг фінансових показників, можуть виявляти відхилення від запланованих результатів, що дає змогу КП «Луцькводоканал» вчасно вжити заходів для зменшення ризиків. Аналітичні системи автоматично генерують попередження про можливі фінансові проблеми та зміни в ринкових умовах, що дозволяє менеджерам швидко реагувати на загрози і захищати бізнес від потенційних втрат.

Комп'ютеризовані системи забезпечують підвищення прозорості фінансових процесів на КП «Луцькводоканал». Використання сучасних технологій дозволяє створити єдину інформаційну базу, до якої мають доступ усі відповідні працівники та допомагає кращій координації між різними відділами та зменшує ймовірність помилок при обробці фінансових даних. Прозорість фінансових процесів також підвищує рівень довіри з боку інвесторів і партнерів, що досить важливо для залучення капіталу та розвитку бізнесу.

Системи комп'ютеризованого економічного аналізу надають КП «Луцькводоканал» всі умови для створення конкурентних переваг. Завдяки аналізу ринкових тенденцій і поведінки споживачів, компанія адаптує свої послуги до потреб клієнтів - це дозволяє не лише підвищити рівень задоволеності споживачів, але й збільшити частку на ринку. Комп'ютеризовані системи також дозволяють підприємству швидше реагувати на дії конкурентів, що критично важливо у динамічному бізнес-середовищі.

Комп'ютеризація економічного аналізу допомагає інноваційному розвитку КП «Луцькводоканал». Системи збору та обробки даних допомагають виявляти нові можливості для інвестицій у дослідження та розробки, що, у свою чергу, призводить до створення нових продуктів і технологій. Завдяки більшій кількості даних та їх аналізу підприємство краще розуміє потреби

ринку та клієнтів, що дозволяє створювати інноваційні рішення, які відповідають сучасним вимогам.

Впровадження комп'ютеризованих систем економічного аналізу змінило культуру управління на підприємствах, вони стають більш відкритими до змін і готовими адаптуватися до нових технологій. Такий підхід, допоміг формуванню середовища, де інновації і ініціативи працівників заохочуються, що позитивно вплинуло на загальну атмосферу в колективі.

Загалом, комп'ютеризація економічного аналізу КП «Луцькводоканал» дозволила значно покращити якість управлінських рішень, підвищила продуктивність роботи, зменшила витрати на обробку даних і оптимізувала процеси на підприємстві. Вона виступила важливим інструментом для розвитку підприємства в умовах глобалізації та швидких змін на ринку, забезпечивши конкурентну перевагу та можливість швидкого реагування на виклики сучасного бізнесу.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі було надано організаційно-економічну характеристику КП «Луцькводоканал», яка включає аналіз основних аспектів діяльності підприємства, його структури, функцій та ключових показників. Особливу увагу приділено фінансовим результатам, які дозволяють оцінити рентабельність та ефективність операційної діяльності. Поглиблений аналіз фінансового стану КП «Луцькводоканал» відображає основні тенденції змін в активах і пасивах, рівень платоспроможності та ліквідності. Це надає змогу визначити можливі ризики та перспективи розвитку підприємства.

Також було розглянуто особливості проведення економічного аналізу в умовах комп'ютеризації, що дозволяє підвищити ефективність обробки фінансових даних та ухвалення управлінських рішень. Використання сучасних програмних комплексів, зокрема для аналізу фінансових результатів та планування, сприяє швидкості аналізу великих обсягів даних, мінімізує людські

помилки і забезпечує точність у розрахунках. Комп'ютеризація виступила важливою складовою модернізації управлінських процесів підприємства та допомогла підвищити його конкурентоспроможність.

Таким чином, аналіз КП «Луцькводоканал» показав, що підприємство має стійку фінансову базу, але потребує подальшого вдосконалення фінансового менеджменту і адаптації до сучасних технологічних рішень для підвищення ефективності своєї діяльності.

РОЗДІЛ 3
АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА КП
«ЛУЦЬКВОДОКАНАЛ»

3.1. Роль аудиту у фінансовому контролі підприємства

Аудит - невід’ємна складова системи фінансового контролю, яка забезпечує об’єктивну та незалежну оцінку фінансової діяльності підприємства [19]. Його роль виявляється у забезпеченні достовірності фінансової звітності, а також у перевірці відповідності фінансових операцій нормативним вимогам та внутрішнім політикам організації. Основна мета аудиту полягає у виявленні та запобіганні можливим фінансовим зловживанням, а також підвищення рівня довіри до фінансової інформації з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Аудит – це систематичний процес збору, оцінки та аналізу фінансової інформації про підприємство, спрямований на формування незалежної думки щодо її достовірності та відповідності встановленим стандартам. У науковому трактуванні поняття «аудит» охоплює не лише фінансові аспекти, але й управлінські, операційні, правові та інші характеристики діяльності організації. Аудит допомагає підвищенню прозорості та довіри до фінансової звітності, що, в свою чергу, є критично важливим для ефективного функціонування ринкових механізмів. Його значення зростає в умовах глобалізації економіки, де високі стандарти контролю і управління стають основою для успішної діяльності підприємств. (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

Наукове трактування поняття «аудит»

№	Визначення аудиту	Джерело
1	Аудит - незалежна перевірка фінансової звітності, що проводиться для підтвердження її достовірності.	Гаврилюк В.Ю., Міщенко Т.М.
2	Аудит - процес перевірки та оцінки системи внутрішнього контролю підприємства.	Чубай В., Грицеляк О

Продовження таблиці 3.1

3	Аудит охоплює оцінку фінансових звітів з метою забезпечення їх відповідності стандартам бухгалтерського обліку.	Шийка В.І.
4	Аудит - це систематичний огляд та оцінка всіх аспектів фінансової діяльності підприємства.	Візіренко С., Копил Я.
5	Аудит включає в себе перевірку дотримання законодавчих і нормативних вимог у фінансовій діяльності.	Мазуренко М.С.
6	Аудит - це метод управлінського контролю, що дозволяє виявити помилки та зловживання в облікових процесах.	Краузе О.
7	Аудит є засобом підвищення довіри інвесторів і кредиторів до фінансової звітності компанії.	Головчак Г.В., Іванова Н.А., Которобай С.В.
8	Аудит забезпечує ефективність використання ресурсів і виявляє можливості для оптимізації витрат.	Макаренко В., Вінченко В.
9	Аудит - це критичний аналіз фінансових та нефінансових показників підприємства, що проводиться зовнішніми або внутрішніми аудиторами.	Ткаль Я.С.
10	Аудит допомагає формуванню управлінських рішень, базуючись на об'єктивних даних фінансового стану.	Свиноус І.В., Присяжнюк Н.М., Слободенюк О.І., Гаврик О.Ю., Свиноус Н.І.

Джерело: складено автором на основі [20 - 29]

Визначення аудиту, представлені в таблиці 3.1, демонструють багатогранність і складність цього процесу, який не обмежується лише перевіркою фінансової звітності. Аудит охоплює широкий спектр аспектів діяльності підприємства, включаючи внутрішній контроль, дотримання законодавства та ефективність управлінських рішень. Результати аудиту мають важливе значення для всіх зацікавлених сторін, оскільки вони сприяють підвищенню прозорості, довіри та ефективності використання ресурсів. Аудит залишається ключовим елементом у системі фінансового контролю, що забезпечує стабільність і розвиток підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища.

Фінансовий аудит, зокрема, оцінює точність і коректність даних, що містяться у фінансовій звітності підприємства. Аудитори аналізують документи, здійснюють тестування транзакцій та оцінюють внутрішній контроль, щоб визначити, чи дотримуються встановлені процедури. Даний процес дозволяє не лише підтвердити надійність фінансової інформації, а й

виявити слабкі місця в системі контролю, які призводять до помилок або шахрайства.

Аудит вважається ключовим елементом у системі фінансового контролю КП «Луцькводоканал», який забезпечує підвищення прозорості та довіри до фінансової звітності підприємства. Проведення незалежного фінансового аудиту дозволяє компанії створити умови для відкритого спілкування з акціонерами та іншими зацікавленими сторонами - це, в свою чергу, має позитивний вплив на інвестиційну привабливість підприємства, оскільки інвестори отримують впевненість у тому, що фінансова інформація достовірна та точно відображає реальний стан справ. (рис 3.1)

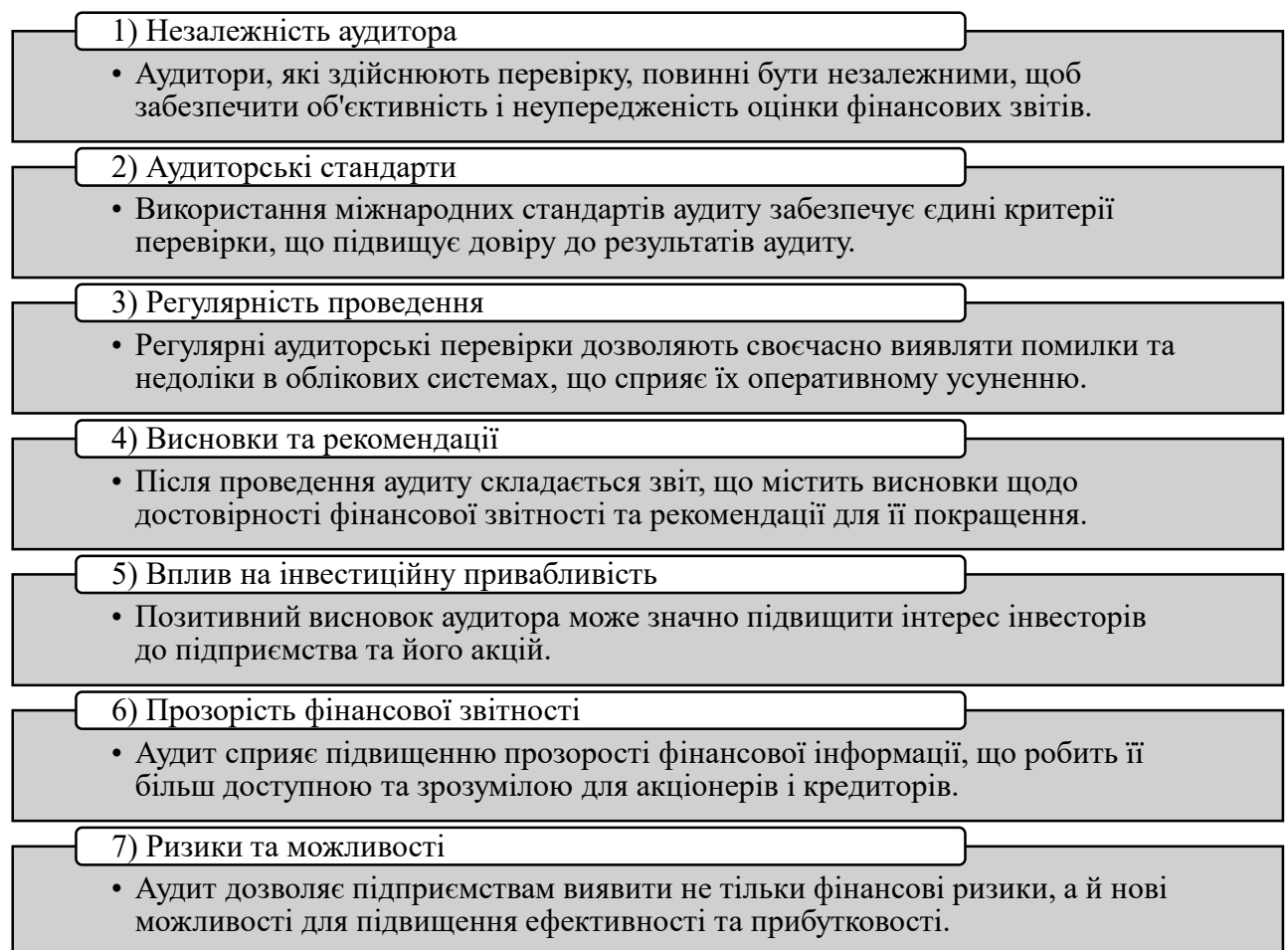

Рис. 3.1 Основні аспекти аудиту та їх вплив на фінансову прозорість КП «Луцькводоканал»

Джерело: складено автором на основі [26]

Згідно даних рис. 3.1, аудит виступає важливим інструментом для забезпечення фінансової прозорості КП «Луцькводоканал», що позитивно

впливає на його репутацію та інвестиційну привабливість. Завдяки незалежному та професійному підходу до аудиту, компанія має змогу не лише підвищити довіру своїх акціонерів та інвесторів, але й оптимізувати внутрішні процеси, що забезпечує стабільний та успішний розвиток в умовах сучасного бізнес-середовища.

Аудит також має стратегічне значення для підприємства, оскільки надає рекомендації щодо покращення управлінських і фінансових процесів. Аудитори, ґрунтуючись на отриманих даних, вони можуть запропонувати шляхи оптимізації витрат, підвищення ефективності операцій та покращення системи управлінського обліку. Такий підхід дозволяє КП «Луцькводоканал» не лише виявити та усунути проблеми в управлінні, але й створює конкурентні переваги на ринку.

Крім фінансового аудиту, існують також різні різновиди аудиту, такі як внутрішній аудит, який зосереджується на оцінці внутрішніх контролів та ризиків підприємства. Внутрішні аудитори здійснюють постійний моніторинг фінансових і операційних процесів, що дозволяє вчасно виявляти потенційні проблеми та пропонувати рішення. Завдяки цьому, КП «Луцькводоканал» забезпечує більш ефективну роботу системи фінансового контролю.

Необхідність аудиту у фінансовому контролі підкреслюється також нормативно-правовими актами, які зобов'язують КП «Луцькводоканал» проходити обов'язковий аудит. Такий аудит не тільки вважається вимогою законодавства, але й є важливим інструментом для підтримки високих стандартів корпоративного управління.

Таким чином, аудит виконує ключову роль у фінансовому контролі КП «Луцькводоканал», забезпечивши об'єктивність, прозорість і достовірність фінансової інформації. Даний процес допомагає виявленню та усуненню недоліків у фінансових процесах, підвищуючи тим самим загальну ефективність і стійкість підприємства.

У сучасних умовах динамічного розвитку бізнесу та збільшення конкуренції, значення аудиту в фінансовому контролі не лише зростає, а й стає

критично важливим для успішного функціонування підприємств різного масштабу. Ефективний аудит формує довіру між підприємствами та їхніми інвесторами, забезпечивши для цього належний рівень фінансової безпеки, він також забезпечує підвищення репутації компанії на ринку, оскільки аудиторські висновки можуть слугувати підтвердженням високої якості управління та фінансових процесів. Окрім того, завдяки виявленню нових можливостей для оптимізації витрат і підвищення прибутковості, аудит стає важливим інструментом стратегічного управління.

3.2. Проведення аудиту фінансової звітності

Організація процесу аудиту фінансової звітності підприємства - важливий етап, що забезпечує об'єктивну та незалежну оцінку фінансових результатів і ситуації підприємства. Основна мета аудиту полягає у підтвердженні достовірності фінансової звітності та оцінці дотримання чинного законодавства і регуляторних вимог. Процес аудиту складається з декількох ключових етапів, кожен з яких має свої специфічні завдання та вимоги. (рис. 3.2)

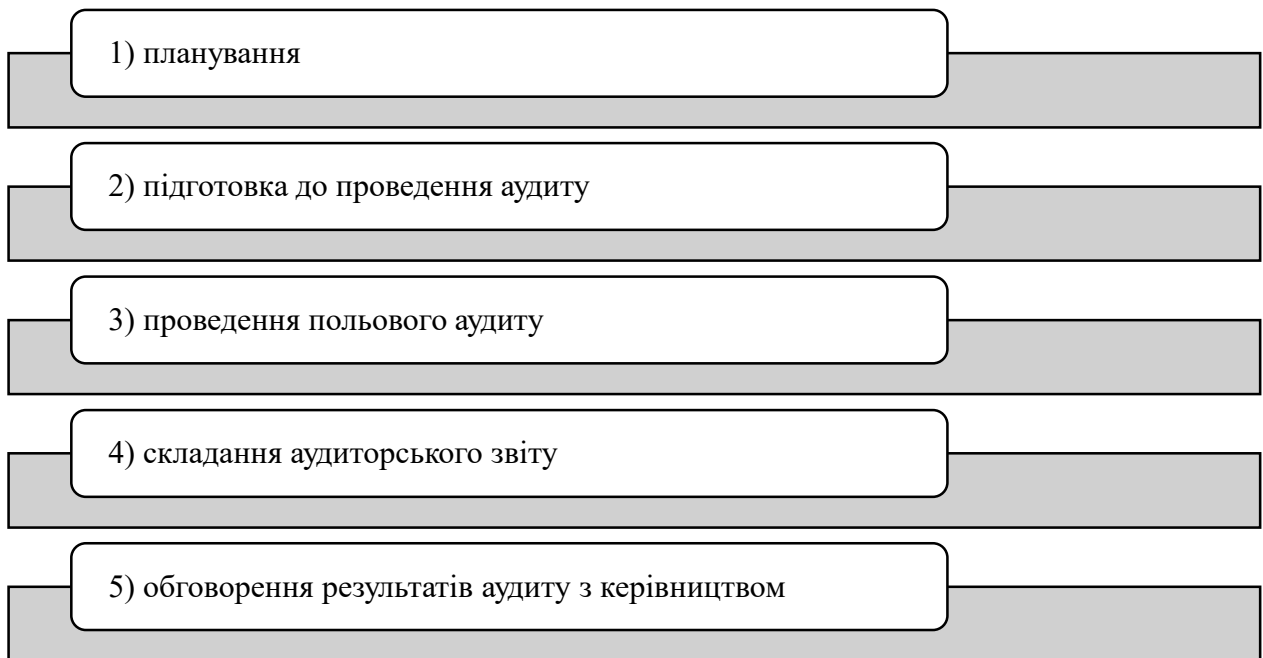

Рис. 3.2 Етапи аудиторської перевірки фінансової звітності підприємства

Джерело: складено автором на основі [27]

Аудиторська перевірка розпочалася з етапу планування, що включало визначення обсягу роботи та формулювання мети аудиту. Оскільки КП «Луцькводоканал» відповідає за забезпечення водопостачання та водовідведення в місті Луцьк, метою перевірки стало забезпечення достовірності фінансової звітності, а також виявлення можливих ризиків, які можуть вплинути на фінансові результати підприємства.

Аудитори проаналізували останні фінансові звіти за 2021-2023 роки, визначили ключові показники ефективності діяльності, зокрема:

- фінансовий стан підприємства;
- фінансові результати підприємства.

Оцінка ризиків зосередилася на трьох ключових аспектах:

- ризик фінансових порушень (недостовірність звітності);
- ризик управлінських помилок (неправильне розподілення ресурсів);
- ризик операційної неефективності (втрати води, неефективні закупівлі).

Після етапу планування аудитори отримали доступ до документації КП «Луцькводоканал», яка включала:

- річні фінансові звіти (баланс, звіт про фінансові результати);
- акти виконаних робіт;
- договори з постачальниками та споживачами послуг;
- внутрішні регламенти і політики підприємства.

Важливим аспектом підготовки стало визначення методів і процедур аудиту. Тестування контролю було ключовим методом для перевірки ефективності внутрішнього контролю за витратами та надходженнями. Аудитори здійснили огляд внутрішніх регламентів і політик, що регулюють процеси обліку фінансових потоків, а також провели інтерв'ю з працівниками, відповідальними за фінансовий облік. Основна мета цього етапу полягала у виявленні слабких місць у системі контролю, що призводили до помилок у фінансовій звітності або до можливих зловживань. Так, аудитори звернули увагу на те, чи існують належні процедури для перевірки та затвердження

витрат, а також на механізми контролю за надходженнями коштів від споживачів послуг.

Важливим аспектом підготовки був аналіз документів. Аудитори перевірили правильність оформлення договорів і актів виконаних робіт, зокрема дослідили, чи відповідають ці документи встановленим вимогам законодавства та внутрішнім регламентам підприємства. Особлива увага приділялася договорам з постачальниками та споживачами послуг, оскільки від їхньої правильності та обґрунтованості залежить фінансова стабільність підприємства. У ході аналізу також виявлялися можливі розбіжності між наданими послугами та їх фінансовим відображенням, що вказували про недоліки в обліковій практиці.

Аудитори здійснили калькуляцію, що передбачала аналіз обсягів наданих послуг у порівнянні з обсягами фактичних витрат. Даний етап включав детальне зіставлення кількості води, що постачалася споживачам, із витратами, пов'язаними з її обробкою, доставкою та обслуговуванням системи водопостачання. Аудитори оцінювали, чи відповідають витрати реальним обсягам наданих послуг, чи існують непередбачені витрати або втрати, які потребують подальшого дослідження - це дало можливість виявити можливі неефективності в управлінні ресурсами, а також проаналізувати, наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові та матеріальні ресурси.

Як підсумок було сформовано аудиторський висновок у вигляді таблиці 3.2, що підсумовує всі фінансові показники та аналіз КП «Луцькводоканал»:

Таблиця 3.2

Аудиторський висновок перевірки фінансової звітності КП «Луцькводоканал»

Показник	Значення	Аудиторський висновок
Необоротні активи	Збільшення на 49,23% (126149 тис. грн)	Покращення у використанні основних засобів, які залишаються ключовими активами підприємства.
Оборотні активи	Зростання на 362,97% (151027 тис. грн)	Активізація обороту коштів, зокрема через зростання дебіторської заборгованості та запасів.

Продовження таблиці 3.2

Власний капітал	Збільшення на 53,23%	Позитивні тенденції в структурі фінансування, але зменшення нерозподіленого прибутку на 12,32% потребує детального аналізу причин і можливих шляхів покращення.
Поточні зобов'язання	Зростання на 109,33%	Може свідчити про підвищення фінансового навантаження; потребує уваги з боку керівництва для оптимізації фінансової політики.
Аналіз необоротних і оборотних активів	-	Позитивна динаміка коефіцієнтів спрацювання та оновлення основних засобів, зменшення коефіцієнта зносу вказують на ефективніше використання активів, але зниження ліквідності.
Фінансові результати	Зростання чистого доходу	Хоча чистий дохід від реалізації продукції зріс, значне зростання собівартості призвело до від'ємного валового прибутку; потребує оптимізації витрат та вдосконалення управління ресурсами.

Аудиторський висновок перевірки фінансової звітності КП «Луцькводоканал» свідчить про позитивні зміни в фінансових показниках підприємства. Зокрема, спостерігається значне зростання необоротних активів на 49,23% та оборотних активів на 362,97%, що свідчить про ефективніше використання основних засобів і активізацію обороту коштів. Власний капітал також збільшився на 53,23%, але зменшення нерозподіленого прибутку на 12,32% викликає занепокоєння та потребує детального аналізу. Зростання поточних зобов'язань на 109,33% вказує про підвищене фінансове навантаження, що вимагає уваги керівництва для оптимізації політики управління фінансами. Незважаючи на зростання чистого доходу від реалізації, зростання собівартості призвело до від'ємного валового прибутку, що вказує на необхідність оптимізації витрат та вдосконалення управління ресурсами для забезпечення фінансової стабільності підприємства.

3.3 Шляхи удосконалення аудиту фінансової звітності

Удосконалення аудиту фінансової звітності буде важливим аспектом підвищення якості фінансового управління підприємств і забезпечення їхньої фінансової стійкості. Аудит, як незалежна перевірка фінансових звітів, має на

меті забезпечити достовірність та точність фінансової інформації, що в свою чергу впливає на прийняття рішень як з боку керівництва підприємства, так і з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Основний шлях удосконалення аудиту полягає у впровадженні сучасних інформаційних технологій, таких як автоматизовані системи обліку та аудиту. Зазначені технології забезпечують швидкий доступ до фінансових даних, що значно скорочує час, необхідний для проведення аудиту. Використання програмного забезпечення для аналізу даних дозволяє аудиторам швидко виявляти аномалії, що підвищує ефективність аудиту. Окрім того, автоматизація рутинних завдань звільняє аудитора для виконання більш складних аналітичних завдань, що підвищує загальну якість аудиту.

Аудитори повинні постійно підвищувати свою кваліфікацію та знання в галузі фінансового обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), а також законодавства. Для цього потрібно брати участь у спеціалізованих тренінгах, семінарах, конференціях, що дозволяє аудиторам залишатися в курсі останніх змін у законодавстві та новітніх методиках аудиту. Чим більше знань і навичок має аудитор, тим краще він здатний виявляти ризики та неточності у фінансовій звітності, що, безумовно, підвищує якість аудиту.

Удосконалення аудиту буде досягнуто також за рахунок розширення обсягу аудиторських процедур - це включає в себе не лише перевірку фінансових звітів, а й детальний аналіз внутрішніх контролів, бізнес-процесів, а також оцінку ризиків. Включення більше процедур та методів аналізу може допомогти аудиторам виявити потенційні проблеми ще до їх виникнення, що дозволить своєчасно вжити заходів для їх усунення.

Ефективна комунікація між аудиторами та підприємством стане критично важливим аспектом, який може суттєво вплинути на результати аудиту. Аудитори повинні чітко комунікувати свої вимоги до фінансової інформації, а також надавати рекомендації щодо покращення внутрішніх контролів та бізнес-

процесів. У свою чергу, підприємство повинне бути відкритим до співпраці та готовими до обговорення виявлених проблем і пропозицій.

Система внутрішнього контролю виступає основою для проведення якісного аудиту. Аудитори повинні звертати особливу увагу на оцінку та вдосконалення цієї системи, оскільки ефективні внутрішні контролю зменшують ризик помилок і шахрайства. Підприємство повинне інвестувати в розвиток своїх внутрішніх контролів, щоб забезпечити точність і достовірність фінансової інформації, що, в свою чергу, спростить проведення аудиту.

Аналітичні процедури будуть важливим інструментом у процесі аудиту, оскільки вони дозволяють аудиторам порівнювати фінансові дані з історичними даними, бюджетами або прогнозами - ці процедури допомагають виявляти аномалії та з'ясувати їх причини. Регулярне застосування аналітичних процедур дозволяє аудиторам бути більш проактивними в своїй роботі та покращує загальну якість аудиту.

Аудит фінансової звітності повинен відповідати міжнародним стандартам. Впровадження Міжнародних стандартів аудиту (МСА) забезпечує єдині підходи до проведення аудиту, що підвищує його якість та міжнародну визнаність. Аудитори, які працюють відповідно до міжнародних стандартів, мають можливість покращити свої методики, а також забезпечити більшу прозорість та надійність фінансової звітності.

Не менш важливим, буде регулярне проведення незалежних перевірок якості аудиту. Сюди відноситимуться як внутрішні та зовнішні перевірки, що дозволяють оцінити відповідність проведених аудиторських робіт встановленим стандартам і вимогам. Такий підхід допоможе виявити слабкі місця у проведенні аудиту та визначити напрямки для його покращення.

Впровадження стандартних процедур і методик аудиту, які будуть задокументовані та доступні всім аудиторам компанії, може покращити якість аудиту. Такий підхід допоможе забезпечити узгодженість у проведенні аудиту та зменшить ризик помилок через людський фактор. Документи мають бути

регулярно переглянуті та оновлені, щоб відповідати змінам у бізнес-середовищі та нормативно-правовій базі.

Аудитори мають покращити результати своєї роботи за допомогою поглибленого аналізу даних. Використання аналітичних інструментів для збору, обробки та аналізу великих обсягів даних дозволить виявляти приховані патерни і тренди, що вкажуть про потенційні ризики або шахрайство. Інструменти для візуалізації даних також допоможуть у зрозумілості та ефективності представлених результатів аудиту.

Аудитори повинні відігравати активну роль у вдосконаленні внутрішніх контролів підприємства шляхом проведення консультаційних сесій з керівництвом. Регулярні зустрічі, на яких обговорюються виявлені проблеми та пропозиції щодо поліпшення, суттєво підвищать рівень внутрішніх контролів. Важливо, щоб аудитори не лише вказували на недоліки, але й пропонували конкретні рішення.

Запровадження ризик-орієнтованого підходу до аудиту, що передбачає виявлення і оцінку ризиків, має значно покращити якість аудиту. Аудитори повинні аналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства для визначення потенційних ризиків - це дозволить їм сконцентрувати зусилля на найбільш ризикованих ділянках, підвищивши ефективність і результативність аудиту.

Культура відповідальності всередині організації теж буде важливим елементом для успішного аудиту. Керівництво підприємства повинно активно заохочувати відповідальність за прийняття фінансових рішень та дотримання внутрішніх контролів. Підвищення обізнаності про важливість аудиту та відповідальності за точність фінансової звітності допоможе зміцнити довіру до аудиторських висновків.

Для підвищення якості аудиту варто розглянути можливість залучення зовнішніх експертів, сюди відносяться фахівці з конкретних галузей, які зможуть надати додаткову експертизу та незалежний погляд на фінансові дані підприємства. Зовнішні експерти допоможуть виявити недоліки в системі

внутрішнього контролю або запропонують нові підходи до управління фінансовими ризиками.

Прозорість фінансової звітності також буде ключовим аспектом, який впливає на довіру до аудиту. Підприємства повинні прагнути до максимальної відкритості у своїй фінансовій звітності, що включає детальний розгляд основних статей фінансових звітів. Аудитори мають рекомендувати запровадження додаткових розкриттів, які дозволять зацікавленим сторонам краще розуміти фінансовий стан підприємства.

Впровадження системи управління якістю в процес аудиту теж повинне суттєво підвищити його ефективність. Система управління якістю дозволяє встановити стандарти для виконання аудиторських процедур, проводити регулярні перевірки якості та виявляти недоліки у процесах - це допоможе забезпечити відповідність аудиту встановленим нормам та стандартам.

Збір зворотного зв'язку від клієнтів після завершення аудиту, допоможе в удосконаленні процесу. Аудитори повинні проводити опитування або інтерв'ю з керівництвом підприємства, щоб дізнатися про їхні враження від процесу аудиту, виявити сильні та слабкі сторони. Зворотний зв'язок стане цінним джерелом інформації, яке дозволяє аудиторам коригувати свої підходи та покращувати якість обслуговування.

Загалом, удосконалення аудиту фінансової звітності буде складним і багатогранним процесом, що вимагає комплексного підходу. Впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації аудиторів, розширення обсягу процедур, поліпшення комунікації, вдосконалення системи внутрішнього контролю та використання міжнародних стандартів стануть ключовими елементами, що можуть суттєво підвищити якість аудиту. В результаті, якісний аудит не лише забезпечить достовірність фінансової звітності, а й сприятиме розвитку підприємства, підвищуючи його довіру з боку інвесторів і партнерів.

Висновки до розділу 3

Аудит фінансової звітності КП «Луцькводоканал» відіграє критично важливу роль у системі фінансового контролю, оскільки забезпечує незалежну оцінку достовірності та точності фінансових даних підприємства. Завдяки аудиторським перевіркам виявляються недоліки у внутрішньому контролі та управлінні фінансами, що сприяє підвищенню прозорості та ефективності діяльності підприємства. Проведення комплексної аудиторської перевірки фінансової звітності дозволяє не лише підтвердити відповідність звітів законодавчим вимогам, але й надати рекомендації щодо вдосконалення процесів обліку та управління фінансами.

У результаті аналізу аудиторських процедур, що були реалізовані на КП «Луцькводоканал», було виявлено ряд можливостей для підвищення ефективності аудиту. Сюди відноситься впровадження сучасних інформаційних технологій, автоматизацію облікових процесів, а також проведення регулярних навчань для аудиторів та персоналу підприємства. Такі кроки сприятимуть покращенню якості аудиту та зменшенню ризиків, пов'язаних з неточностями у фінансовій звітності.

Отже, удосконалення аудиту фінансової звітності на КП «Луцькводоканал» буде важливим етапом для забезпечення фінансової стабільності та прозорості діяльності підприємства. Постійна адаптація до нових вимог та технологій, а також активна співпраця між аудиторами та керівництвом підприємства, дозволить підвищити рівень довіри з боку зацікавлених сторін та створить основу для сталого розвитку організації в майбутньому.

ВИСНОВКИ

У ході виконання кваліфікаційної роботи було здійснено глибоке дослідження ролі та значення фінансової звітності в умовах сучасної ринкової економіки. Зокрема, було з'ясовано, що фінансова звітність відіграє важливу роль у забезпеченні прозорості фінансової діяльності підприємств, виступає основним інструментом комунікації між підприємством та його зацікавленими сторонами, вона слугує базою для прийняття управлінських рішень, адже саме на основі звітних даних формується об'єктивна картина фінансового стану компанії. У сучасній економіці, де конкуренція та динамічні зміни є звичайною справою, фінансова звітність забезпечує підприємства необхідною інформацією для адаптації до зовнішнього середовища та управління ресурсами.

Також було детально розглянуто правове регулювання процесу формування фінансової звітності. На національному рівні правові вимоги встановлюють чіткі критерії та стандарти для підприємств щодо формату, періодичності та змісту звітності, що сприяє забезпеченню її достовірності. Було проаналізовано міжнародні та національні стандарти звітності, що підкреслюють важливість гармонізації у світлі глобалізації економіки. У результаті було з'ясовано, що правове регулювання звітності значною мірою впливає на якість управлінських рішень та підвищення ефективності підприємств, адже воно визначає правила гри, за якими функціонує фінансовий ринок.

У межах роботи було досліджено підходи до формування фінансової звітності як на міжнародному, так і на національному рівнях. Було встановлено, що міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є інструментом гармонізації фінансових практик різних країн, що спрощує порівняння фінансових показників і сприяє залученню інвестицій. Водночас на національному рівні підходи до звітності можуть дещо відрізнятися, що зумовлено специфікою місцевого законодавства та економічного розвитку. У результаті аналізу було визначено, що інтеграція міжнародних стандартів на

національному рівні позитивно впливає на бізнес-клімат та залучення іноземних інвесторів, але потребує глибокої адаптації до умов кожної країни.

У рамках кваліфікаційної роботи було всебічно досліджено діяльність комунального підприємства «Луцькводоканал», зосереджуючи увагу на його організаційно-економічній характеристиці, фінансових результатах, оцінці фінансового стану, а також на аспектах економічного аналізу в умовах комп'ютеризації. У процесі аналізу було виявлено, що КП «Луцькводоканал» відіграє важливу роль у забезпеченні водопостачання та водовідведення в місті Луцьк, що робить його критично важливим елементом інфраструктури міста.

Здійснений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства продемонстрував позитивні тенденції в рості доходів, однак вказав і на проблеми, пов'язані зі збільшенням витрат та зниженням рентабельності. Оцінка фінансового стану КП «Луцькводоканал» підтвердила наявність деяких ризиків, пов'язаних із зростанням заборгованості та відносно низькими показниками ліквідності, що потребує термінового реагування з боку управлінського складу.

Важливою частиною дослідження стала оцінка особливостей економічного аналізу в умовах комп'ютеризації, що відкриває нові горизонти для автоматизації облікових і аналітичних процесів. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє значно підвищити ефективність проведення економічного аналізу та спростити процеси збору та обробки даних.

Дослідження ролі аудиту у фінансовому контролі підприємства вказало на його критичну значимість для забезпечення достовірності фінансової звітності, а також для підвищення рівня довіри з боку зацікавлених сторін. Проведення аудиторської перевірки фінансової звітності КП «Луцькводоканал» виявило численні аспекти, які потребують удосконалення, зокрема в організації внутрішнього контролю та обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Птащенко Л.О. Фінансовий контролінг: конспект лекцій. Полтава: НУПП. 2023. 80 с.
2. Левченко ОМ., Шалімова Н.С., Грінка Т.І., Сторожук О.В. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: навч. посіб. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 190 с.
3. Гайдучок Т., Вітер С., Гданська Ю. Обліково-інформаційне забезпечення механізму управління фінансовими результатами підприємств в умовах євроінтеграційних процесів. *Молодий вчений*. 2024. Вип. № 5 (129). С. 116-122.
4. Кононенко Л., Булат Л., Лісечко О. Фінансова звітність підприємства як об'єкт судово-економічної експертизи. *Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності*. 2021. С. 449 – 453
5. Шепель І. В. Using the financial accounting system as a tool for effective management of financial sustainability of internet business. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*. 2023. Вип. № (38). С. 393-402.
6. Майстренко А.С. Особливості облікового забезпечення антикорупційного аудиту компаній. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*. 2024. С. 470 – 472
7. Охріменко М. В., Уманська В. Г. Основні аспекти професійної етики при оцінці та аналізі фінансового стану підприємств. *Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки»*. 2023. Т. 27 (№ 3-4). С. 183-189
8. Митрофанова Ю.В. Особливості складання та подання річної фінансової звітності бюджетними установами в умовах воєнного стану. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни*. 2023. С. 52 – 54
9. Лаврова-Манзенко О.О., Андрусак В.М. Роль фінансової звітності в управлінні підприємством. *Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 3. С. 90 – 101

10. Бабіч В.Є. Значення фінансової звітності для прийняття управлінських рішень. *Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти*. 2022. С. 288 – 290

11. Гладир І.Ю. Особливості розкриття інформації щодо капіталу у фінансовій звітності органів державного сектору. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку*. 2021. С. 255 – 256

12. Безручук С.Л. Чи є якісною звітність, складена відповідно до якісних характеристик за МСБО? *Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес процесами підприємства*. 2021. С. 21 – 22

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16. 07. 1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

14. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

15. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/270987_561511

16. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України 28.02.2000 № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-п#Text>

17. Демко І.І., Марущак В.В. Порівняння національних та міжнародних стандартів (положень) бухгалтерського обліку щодо оформлення фінансової звітності підприємств. 2022. С. 87 – 88

18. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. 5 с.

19. Сисоєва І., Нагайчук В., Сисоєва В. фінансовий аудит та аудит ефективності як основні складові державного аудиту. *Modeling the development of the economic systems*. 2024 . Вип. № 3. С. 69–74.

20. Гаврилюк В.Ю., Міщенко Т.М. Сутність та організація аудиту оподаткування підприємств. *Шляхи реформування внутрішнього та незалежного зовнішнього контролю*. С. 163 – 165
21. Чубай В., Грицеляк О. Оцінювання системи внутрішнього контролю підприємства в процесі аудиту фінансової звітності: механізм, критерії, проблеми та способи їх усунення. *Молодий вчений*. 2021. Вип. № 9 (97). С. 66-72.
22. Шийка В.І. Розвиток та організація аудиту в Україні. Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами підприємства. 2021. С. 199 – 200
23. Візіренко С., Копил Я. Удосконалення методики аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та його фінансового стану. *Управління змінами та інновації*. 2021. Вип. № 1. С. 18-23
24. Мазуренко М.С. Антикорупційний аудит: вітчизняна практика впровадження. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку*. 2020. С. 156 – 158
25. Краузе О. Сучасний стан та перспективи розвитку економічного контролю в умовах діджиталізації. *Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі*. 2024. С. 49 – 83
26. Головчак Г.В., Іванова Н. А., Которобай С.В. Аудиторський контроль і внутрішній контроль як інструменти підвищення надійності фінансової звітності. *Futurity publishing*. 2023. С. 191 – 196
27. Макаренко В., Вініченко В. Особливості проведення аудиту витрат в сільському господарстві. *Актуальні питання вдосконалення судовоекспертної та правоохоронної діяльності*. 2022. С. 449 – 454
28. Ткаль Я.С. Якість облікової інформації в управлінні підприємством. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит*. 2023. С. 17 – 37
29. Свиноус І.В., Присяжнюк Н.М., Слободенюк О.І., Гаврик О.Ю., Свиноус Н.І. Організаційні підходи до формування системи внутрішнього

аудиту суб'єктів підприємницької діяльності. *Науково-виробничий журнал. Агросвіт*. Вип. № 19. 2022. С. 18–25